

Liikenne- ja
viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintä- ministeriön tilinpäätös vuodelta 2012

15.3.2013

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2012

Sisällys

1.	Toimintakertomus.....	2
1.1	Johdon katsaus.....	2
1.2	Vaikuttavuus	4
1.2.1	<i>Viestintäpolitiikka</i>	6
1.2.2	<i>Liikennepolitiikka</i>	9
1.2.3	<i>Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus</i>	15
1.3	Tuotokset ja laadunhallinta	17
1.3.1	<i>Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet</i>	17
1.3.2	<i>Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu</i>	17
1.3.2.1	Ministeriön yhteiset	17
1.3.2.2	Säädösvalmistelu	18
1.3.2.3	Tutkimus	19
1.3.2.4	Viestintä ja sidosryhmäyhteistyö.....	20
1.3.3	<i>Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen</i>	21
1.4	Toiminnallinen tehokkuus.....	24
1.4.1	<i>Toiminnan tuottavuus</i>	24
1.4.2	<i>Toiminnan taloudellisuus</i>	25
1.4.3	<i>Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus</i>	27
1.4.4	<i>Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus</i>	27
1.5	Tilinpäätösanalyysi.....	28
1.5.1	<i>Rahoituksen rakenne</i>	28
1.5.2	<i>Talousarvion toteutuminen</i>	31
1.5.3	<i>Tuotto- ja kululaskelma</i>	33
1.5.4	<i>Tase</i>	34
1.6	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	35
1.7	Arviointien tulokset	35
1.8	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	36
2.	Talousarvion toteutumalaskelma.....	37
3.	Tuotto- ja kululaskelma	43
4.	Tase.....	44
5.	Liitetiedot	45
6.	Allekirjoitukset	56

1. Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Viestintä

Viestintä- ja ICT-sektorin merkitys yhteiskunnan toimivuudessa vahvistuu edelleen. Teknologian tarjoamat mahdollisuudet lisäävät yhteiskunnan potentiaalista suorituskykyä ja tulevat tuottavuushypyt saavutetaan digitaalisessa taloudessa. Nykyistä kehitystä leimaa digitaalisen tiedon määrä ja laskentatehon kasvu, digitaalisen liiketoiminnan vauhti erityisesti mobiiliympäristössä, yhteisöllisyyden merkitys sekä yleisesti palveluiden kasvava osuus taloudesta. Muutuva toimintaympäristö edellyttää julkisen ja yksityisen sektorin sitoutumista uudenlaisen yhteistyön tekemiseen, jonka avulla käännetään yhteiskunnalliset ja kilpailun haasteet mahdollisuuksiksi.

Toimintavuonna on laadittu hallitusohjelman mukaisesti ministeriön oma viestintäpolitiikan älystrategia (KIDE-hanke). Ministeriö on myös koordinoanut älystrategioiden laadintaa valtioneuvostotasolla. Hankkeen teemoja ovat huippulaatuinen ICT-infrastruktuuri, avoin data, pilvipalveluiden kehitys, start-up -toiminta, vihreä ICT, työn uudet muodot sekä ICT-tutkimuksen vahvistaminen.

Keskeisissä viestintäpoliittisissa ratkaisuissa edettiin merkittävästi kertomusvuonna. Yleisradio Oy:n rahoitusuudistus on pantu toimeen, televisio- ja radiotoiminnan tulevaisuuden kehittämisen pohja on luotu sähköisen median viestintäpoliittinen ohjelmalla, nopeiden laajakaistayhteyksien rakentaminen on edennyt ja edellytykset uusien neljännen sukupolven matkaviestinverkkojen rakentamiselle on varmistettu.

Koska sähköisen viestintäverkkojen ja palvelujen käyttö on perusedellytys yhteiskunnan tehokkaalle toiminnalle, taloudelliselle toimeliaisuudelle ja palvelujen tarjonnalle, kertomusvuonna on toteutettu eri toimia, jolla on verkkojen ja palveluiden luotettavuutta ja toimintavarmuutta. Suomeen on luotu laaja-alaisella yhteistyöllä aikaisempia tietoturvastrategioita seuraava kyberturvallisuusstrategia, joka jalkautetaan läpi kaikkien hallinnonalojen. Kyberturvallisuus on osa koko yhteiskunnan toimivuutta.

Hallituskauden viestintäpoliittisesti merkittävin lainsäädäntöhanke on tietoyhteiskuntakaari, jossa kootaan yhteen ja selkeytetään sähköistä viestintää koskeva lainsäädäntö. Vuonna 2012 valmistelu on edennyt laajalla rintamalla siten, että esitys voitaneen antaa eduskunnan käsiteltäväksi syysistuntokaudella 2013.

Viestinnän toimiala on nopeassa ja monitasoisessa muutoksessa, eikä tämän muutoksen ennakointi, merkityksen ymmärtäminen ja tarvittaessa nopea muutokseen reagoiminen ole helppo tehtävä. Digitaaliseen kehitykseen vaikuttavat vahvasti globaali kehitys ja trendit, joihin ei kansallisilla toimenpiteillä ole juurikaan mahdollista vaikuttaa. Tämä kokonaisuus muodostaa vaikeasti hallittavan ja yllätyksellisen toimintaympäristön, johon viestintäpolitiikalla vaikutetaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kansallisen politiikan tulee olla vahvuksien korostamista ja heikkouksien korjaamista. Lisäksi erityistä huomiota on kiinnitettävä vaikuttamiseen EU:n tasolla ja kansainvälisessä verkostoyhteistyössä. Viestintäpolitiikassa tehdään aktiivista yhteistyötä Venäjän kanssa radiotaajuuksien koordinoinnissa ja matkaviestinverkkoihin liittyvissä kysymyksissä.

Liikenne

Hallituksen liikennepoliittinen selonteko eduskunnalle valmistui huhtikuussa 2012. Selonteossa linjataan liikennepoliittikan keskeisiä panostuksen kohteita ja toimenpiteitä vuoteen 2022 saakka sekä määriteltiin liikenneverkon lähivuosien kehittämiskohteet. Selonteossa linjattujen toimenpiteiden toteuttaminen käynnistettiin monelta osin välittömästi. Vuoden 2012 aikana aloitettiin muun muassa julkisin varoin rahoitettavien henkilökuljetuspalvelujen kokonaistarkastelu

sekä lento- ja meriliikennestrategioiden valmistelu. Liikennepoliittisen selonteon investointiohjelman hankkeiden ajoituksesta päätetään kevään 2013 kehysriihen yhteydessä.

Käynnissä on myös laajempi liikennepoliittikan kokonaisuudistus, jossa haetaan yhä käyttäjä-lähtöisempiä ja tehokkaampia toimintatapoja. Helmikuussa 2012 käynnistyi liikenteen oikeudenmukaista hinnoitteluä käsittävän työryhmän työ. Liikenne- ja viestintäministeriö kehittää liikennepoliittikan sisältöä sekä toimintatapoja jatkuvassa vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa.

Vuoden 2012 haasteena on ollut rahoituksen riittävyys. Julkisin varoin rahoitettavien henkilökuljetuspalvelujen kustannustehokkuuden ja palvelutason parantamisen selvittämiseksi on nimetty selvitysmies. Raskaiden tavarankuljetusajoneuvojen kuljetuskapasiteetin parantamiseen tähtäävät säädösmuutokset on valmisteltu. Rautateiden henkilöliikenteen avaamista kilpailulle on selvitetty. Myös lentoliikennesopimuksia on tehty.

EU:n uudistettu rikkidirektiivi tuli voimaan 2012 ja jäsenvaltioiden tulee saattaa lainsäädäntönsä sen mukaiseksi 18.6.2014 mennessä. Ministeriö on osallistunut aktiivisesti työ- ja elinkeinoministeriön asettamaan työryhmään, jonka tehtävänä on valmistella kansallinen toimenpideohjelma siitä, millä keinoilla rikkidirektiivin negatiiviset vaikutukset Suomen kilpailukyvyllä ja elinkeinoelämälle kyetään kompensoimaan. Liikenne- ja viestintäministeriön johdolla on myös selvitetty yhdessä sidosryhmien kanssa laivaliikenteen tulevaisuuden polttoaineita ja valmisteltu LNG-toimintaohjelma nesteytetyn maakaasun käytön edistämiseksi laivaliikenteessä ja vaikutettu aktiivisesti kansainvälisellä tasolla LNG:n edistämiseksi.

Tieliikenteen positiivinen turvallisuuskehitys 2012 on seurausta sekä liikennemäärän maltillisesta kasvusta, mutta myös määrätietoisesta toiminnasta tieliikenneturvallisuuden kehittämiseksi. Hallitusohjelma tieturvallisuutta koskevia linjauksia on ministeriössä toteutettu erityisesti tieliikenteen turvallisuussuunnitelman ja sen pohjalta laaditun valtioneuvoston periaatepäätöksen valmistelun kautta. Poikkihallinnollista keskustelua on lisätty kaikilla tasoilla, mikä on vahvistanut yhteistä sitoutumista tavoitteisiin. Tieliikenteessä kuolleiden määrä 254 henkilöä oli alhaisin sotien jälkeen. Myös muut seurantatiedot osoittavat, että liikenteen turvallisuustilanne on yleisesti parantunut.

Suomen ja Venäjän välisiä liikennesuhteita vuonna 2012 kehitettiin ja ylläpidettiin tiiviin vuoropuhelun ja vuorovaikutuksen muodossa. Tapaamisia oli sekä ministerien välillä, kansliapäällikkö-varaministeritasolla sekä asiantuntijatyöryhmien yhteiskokouksien muodossa. Kulunutta vuotta voisi luonnehtia liikennealan sopimusten vuodeksi, kun helmi-kuussa tuli voimaan uusi Saimaan kanavan vuokrasopimus, syksyllä aloitettiin maiden välisen jäänmurtoyhteistyösopimuksen neuvottelut sekä saatettiin päätökseen sekä rautatieyhdyshyöliikennesopimuksen, vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia koskevan sopimuksen että kansainvälistä tieliikennettä koskevan sopimuksen uudistamisneuvottelut.

Hallinnon kehittäminen

Osana vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa ministeriö on kehittänyt hallinnonalansa tulosohjausta. Tulosohjauksen kehittämishankkeen myötä hallinnonalan virastojen tavoiteasettelua on kehitetty strategisemmaksi ja pitkäjänteisemmäksi. Vuorovaikutus ministeriön ja virastojen välillä on tiivistynyt. Ministeriön toinen vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman kärkihankke on julkisin varoin toteutettavien henkilökuljetusten uudistaminen. Hankkeelle on nimetty selvitysmies, jonka työ valmistuu maaliskuussa 2013. Ministeriö on myös asettanut kärkihankkeille tavoitteet ja laatinut inhimillisen pääoman suunnitelmat. Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman osana on lisäksi laadittu ydintoimintoanalyysiehdotuksenhallinnonalalle.

1.2 Vaikuttavuus

Taulukko 1. Liikenne- ja viestintäministeriön yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen (arvosana-asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä)¹

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	Arvosana	Analyysi
Monipuolisia, korkealaatuisia ja kohtuuhintaisia viestintä- ja tietoyhteiskuntapalveluita on saatavilla koko maassa.	Hyvä	<ul style="list-style-type: none"> - Viestintäpalveluiden hinnat ovat Suomessa kansainvälisesti mitattuna edullisia. - Laajakaistaliittymien keskimääräinen nopeus on kasvanut merkittävästi. - Televisiotarjonnan kokonaisuus on pysynyt monipuolisena.
Viestinnän ja tietoyhteiskunnan peruspalvelut ja niiden turvallisuus on varmistettu.	Hyvä	<ul style="list-style-type: none"> - Laissa säädetyt yleispalvelujen (posti, puhelu, laajakaista) taso koko maassa on likimain säädösten edellyttämällä tasolla. - Viestintäverkkojen ja -palveluiden toimivuuden laadukkuudessa ja häiriöttömyydessä ei ole merkittäviä ongelmia.
Tieto- ja viestintäteknologiaa ja digitaalisia palveluita käytetään täysimääräisesti yhteiskunnan toimivuuden, kansalaisten hyvinvoinnin ja yritysten kilpailukykyyn edistämiseksi.	Hyvä	<ul style="list-style-type: none"> - Internet-palveluiden merkitys Suomen taloudessa kasvaa. - Kuluttajien tyytyväisyys sähköisiin palveluihin on lisääntynyt. - Yritysten mahdollisuuksia luoda ja hyödyntää sähköisiä palveluita on parantunut (avoin data).
Matka- ja kuljetusketjut toimivat sujuvasti ja turvallisesti hyvinvointia ja kilpailukykyä edistäen.	Hyvä	<ul style="list-style-type: none"> - Väyläverkon kunto koko liikenneverkolla kehittyi kertomusvuonna pääosin myönteisesti. - Päälystettyjen teiden kunto heikentyi selvästi, etenkin vähäliikenteisellä tieverkolla. - Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon on alentunut. - Elinkeinoelämän tyytyväisyyden arvioidaan saatujen suorien asiakaspalautteiden perusteella säilyneen hyvänä. - Matkaketjut toimivat kohtuullisen hyvin koko Suomessa sääolosuhteiden aiheuttamista häiriötilanteista riippumatta. - Raideliikenteessä häiriötilanteet pysyivät melko hyvin hallinnassa ja täsmällisyys parani. Henkilökaukojunista oli vuonna 2012 määräasemalla ajoissa 86 % ja lähiliikenteen junista 94 %. Helsingin ratapihan häi-

¹ Erinomainen: tavoitteet on ylitetty; hyvä: tavoitteet on saavutettu oleellisin osin; tyydyttävä: kaikkia tavoitteita ei ole saavutettu; välttävä: tavoitteet on jäänyt saavuttamatta merkittävilta osin.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	Arvosana	Analyysi
		<ul style="list-style-type: none"> - riöherkkyys on säilyvä riski. - Henkilöautoliikenteen ruuhkautuminen helpottui edelliseen vuoteen verrattuna kaikilla kaupunkiseuduilla Oulua lukuun ottamatta. - Leudon talven ansiosta jäänmurron palvelutaso oli varsin hyvä ja lähes 97 % aluksista pääsi läpi ilman odotusta. - Kävelyn ja pyöräilyn osuus liikumisesta on vähentynyt viime vuosina ja pyöräilyolosuhteisiin ollaan selvästi tyytymättömämpiä kuin henkilöautoilun tai kävelyn olosuhteisiin.
<p>Joukkoliikenteen palvelutasoa parannetaan, tavoitteena matkustajamäärien kasvu ja yksityisautoilun vähentäminen. Erityisen huomion kohteena on raideliikenteen lisääminen ja palvelutason parantaminen.</p>	Hyvä	<ul style="list-style-type: none"> - Julkisen liikenteen osuus suomalaisten matkoista oli v. 2011 toteutetun tutkimuksen mukaan 8 prosenttia. - Tyytyväisyys joukkoliikenteeseen kokonaisuudessaan on melko hyvällä tasolla. - Kaukoliikenteessä linja-autoliikenteen palvelutarjonta on parantunut uusien reittiliikennelupien myötä ja lippujen hinnat alentuneet. - Raideliikenteen täsmällisyys kehittyi kertomusvuonna myönteisesti. - Tyytyväisyys vaihtelee alueittain. Tyytyväisimpiä paikallisjoukkoliikenteeseen ovat pääkaupunkiseudulla asuvat, tyytymättömmimpiä pääkaupunkiseudun kehyskunnissa asuvat. - Haja-asutusalueilla tarjottava palvelutaso ei vastaa kaikilta osin asiakkaiden odotuksia.
<p>Suomi on liikenneturvallisuudeltaan Euroopan parhaiden maiden joukossa. Tieliikenteen turvallisuus paranee jatkuvasti.</p>	Tyydyttävä	<ul style="list-style-type: none"> - Tieliikenteen turvallisuuskehitys kääntyi 2012 parempaan suuntaan. - Sekä kuolleiden että loukkaantuneiden määrä väheni 2012 yli kymmenen prosenttia vuodesta 2011. - Liikenteessä kuolleiden määrä 254 henkilöä. - Suomen turvallisuustilanne on kehittynyt muun Euroopan vauhdissa.
<p>Liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään Suomen kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Liikenteen terveydelle ja luonnolle aiheuttamat</p>	Hyvä	<ul style="list-style-type: none"> - Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt (khk-päästöt) vähenivät vuonna 2011 noin 3 % verrattuna vuoteen 2010. Öljytuottei-

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	Arvosana	Analyysi
haitat minimoidaan.		<p>den myynnin perusteella päästöt näyttäisivät olevan laskussa myös vuonna 2012.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikenteen terveydelle haitalliset päästöt sekä luonnolle haitalliset päästöt olivat vuotta 2012 koskevien ennakkotietojen mukaan laskusuunnassa lento- ja vesiliikenteen päästöjä lukuun ottamatta. - Melulle altistuminen on asiantuntija-arvioiden mukaan viime vuosina kasvanut liikennemäärien kasvaessa ja asutuksen keskittyessä enenevässä määrin taajamiin.
Liikennejärjestelmän ylläpidon ja kehittämisen sekä liikennetoimialan toiminnan tehokkuus paranee käyttäen hyväksi monipuolisesti erilaisia keinoja mm. tieto- ja viestintäteknologiaa.	Hyvä	<ul style="list-style-type: none"> - Vuonna 2012 valmistuneessa liikennepoliittisessa selonteossa on kiinnitetty huomiota liikennepoliittikan valmistelun ja toteutuksen toimintatapojen uudistamiseen, tavoitteena parantaa liikennehallinnon ja koko sektorin vaikuttavuutta, tuottavuutta ja tehokkuutta. - Selonteon kärkihankkeina toteutetaan liikenteen älystrategian päivitys, jossa tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen integroidaan osaksi koko liikennejärjestelmää. - Kokeiluhankkeita on toteutettu, mutta toimenpiteiden vaikutukset näkyvät vasta pidemmällä aikavälillä.

1.2.1 Viestintäpolitiikka

Taulukko 2. Viestinnän peruspalvelut

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p><u>Viestintäverkot ja -palvelut toimivat laadukkaasti ja häiriöttömästi. Viestintäverkkojen vikatilanteiden määrä on alhainen.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sähköisen viestinnän ja palveluiden häiriöttömän ja turvallisen toiminnan turvaavaa lainsäädäntöä arvioidaan ja uudistetaan osana tietoyhteiskuntakaaren valmistelua. 		<ul style="list-style-type: none"> - Lainsäädännön arviointi ja uudistaminen tietoyhteiskuntakaaren yhteydessä etenee suunnitellusti.
<p><u>Laissa säädetyt yleispalvelut ovat kaikkialla saatavilla koko maassa.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Yleispalvelun valvonnan resurssi- 		<ul style="list-style-type: none"> - Viestintämarkkinamaksua korotettu

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p>en vahvistaminen Viestintävirastossa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postin yleispalvelun rahoitusmekanismia selvittävän työryhmän ehdotusten jatkovalmistelu. - Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoituksen uudistaminen. 	<p></p> <p></p> <p></p>	<p>1.1.2013 alkaen (laki 692/2012) Viestintäviraston yleispalvelun valvontaresurssien vahvistamiseksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postin yleispalvelun rahoitustyöryhmän ehdotus annettu 4/2012 ja siitä on järjestetty lausuntokierros. Raportti ei toistaiseksi ole antanut aihetta toimenpiteisiin. - Yle-uudistuksen edellyttämät lait (474/2012 ja 475/2012) saatettu voimaan 1.1.2013 alkaen. Viestintävirasto on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin tv-maksujärjestelmän alasajamiseksi.
<p><u>Haja-asutusalueiden laajakaistahanke etenee.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Laajakaistahankkeen väliarvioinnista johtuvat toimenpiteet. 	<p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Laajakaistahankkeen väliarviointi on toteutettu suunnitellusti ja sen pohjalta tehty 5/2012 valtioneuvoston periaatepäätös. - Laajakaistatukilain muutos (laki 584/2012) saatettu voimaan 12.11.2012 alkaen. Muutoksella helpotetaan tuettujen laajakaistahankkeiden rahoitusta verkkojen rakennusaikana ja näin lisätään teleyritysten kiinnostusta osallistua laajakaistatukihankkeeseen.

Taulukko 3. Sähköiset palvelut

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p><u>Internet-palveluiden osuus BKT:stä kasvaa.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmistellaan viestinnän älystrategia (Palvelurintama) ja koordinoidaan älystrategioita valtioneuvoston piirissä. - Arvioidaan ja uudistetaan sähköisen viestinnän lainsäädäntöä (tietoyhteiskuntakaari). 	<p></p> <p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Valmisteltu viestintäpolitiikan älystrategia (KIDE) ja aloitettu älystrategioiden koordinointityö valtioneuvoston piirissä. - Lainsäädännön arviointi ja uudistaminen tietoyhteiskuntakaaren yhteydessä etenee suunnitellusti.
<p><u>Kuluttajien tyytyväisyys sähköisiin palveluihin lisääntyy.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan esteettömyyden toimenpideohjelmia. - Vaikutetaan EU:ssa sähköisen tunnistamisen ja sähköisten allekirjoitusten direktiivin valmisteluun ja käsittelyyn. - Arvioidaan sähköisen viestinnän tietosuojakysymyksiä osana tietoyhteiskuntakaarta. 	<p></p> <p></p> <p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Esteettömän viestinnän edistämiseksi on asetettu työryhmä, joka toteuttaa toimenpideohjelmia. - EU:ssa on annettu ehdotus luottamuspalveluista (ml. sähköinen allekirjoittaminen ja tunnistaminen), jossa sähköisen tunnistaminen rajat ylittävä järjestelmä perustuisi Suomen toiveiden mukaisesti jäsenvaltioiden vastavuoroiseen tunnustamiseen. - Lainsäädännön arviointi ja uudistaminen tietoyhteiskuntakaaren yhteydessä etenee suunnitellusti.

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<u>Yritykset käyttävät enemmän sähköisiä palveluita.</u> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan valtioneuvoston periaatepäätöstä digitaalisten julkisten tietoaisteistojen saatavuudesta. - Palvelurintamasta tulevat toimenpiteet. 	 	<ul style="list-style-type: none"> - Datan avaamiseksi liikenne- ja viestintäministeriön sektorilla on perustettu hallinnonalan oma työryhmä, jonka loppuraportti julkaistaan maaliskuussa 2013. Lisäksi postinumerotyöryhmässä on mukana myös datan avaamisen näkökulma. - Valmisteltu viestintäpolitiikan älystrategia (KIDE) ja käynnistetty siihen liittyvät toimet.

Taulukko 4. Viestinnän markkinat
(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<u>Viestintäpalveluiden hinnat ovat Suomessa kansainvälisesti edullisia.</u> <ul style="list-style-type: none"> - Yhtenäistetään ja uudistetaan sähköisen viestinnän markkinoiden kehittämistä ja toimilupajärjestelmiä koskeva lainsäädäntö osana tietoyhteiskunta-kaaren valmistelua. - Käynnistetään liikennepoliittisen selonteon edellyttämät lähilogistiikan kehittämiseen liittyvät viestintäpolitiikan osaston toimenpiteet. - Käynnistetään lehtiasian neuvottelukunnan työskentelyä. 	 	<ul style="list-style-type: none"> - Tietoyhteiskunta-kaaren valmistelu etenee suunnitellusti. Toimilupajärjestelmän uudistamisen osalta valmistelu pohjautuu taajuuspoliittiseen periaatepäätökseen sekä sähköisen median viestintäpoliittiseen ohjelmaan, jotka hyväksyttiin 2012 aikana. - Lähilogistiikka otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan postitoiminnan kehittämisessä. - Lehtiasian neuvottelukunnan työ on käynnistynyt. - Lehdistön tulevaisuutta koskevaa selvitystä valmistellaan.
<u>Laajakaistaliittymien keskimääräinen nopeus kasvaa.</u> <ul style="list-style-type: none"> - Laaditaan huippunopean laajakaistan markkinaehtoista kysyntää ja tarjontaa edistävä ohjelma. - Toteutetaan taajuuspoliittisen periaatepäätöksen toimenpiteitä. 	 	<ul style="list-style-type: none"> - Huippunopean laajakaistan edistämishjelma on valmisteltu, lausuntopöytäkirja on päättynyt helmikuussa 2013. - 800 MHz taajuusalueen huutokaupan mahdollistava lakimuutos valmisteltu ja laki (592/2012) saatettu voimaan 8.11.2012. Huutokaupan valmistelutoimet toteutettu siten, että huutokauppa toteutetaan alkuvuodesta 2013.
<u>Televisiotarjonta säilyy monipuolisena.</u> <ul style="list-style-type: none"> - Valmistellaan sähköisen median viestintäpoliittinen ohjelma. 		<ul style="list-style-type: none"> - Valmisteltu sähköisen median viestintäpoliittinen ohjelma, jonka eduskunta on käsitellyt selontekona. (VNS 4/2012 vp, LiVM 18/2012 vp).

1.2.2 Liikennepolitiikka

Taulukko 5. Liikennejärjestelmän palvelutaso

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p><u>Väyläverkon kunto ja palvelutaso mahdollistavat turvallisen päivittäisen liikkumisen.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uudistetaan liikennejärjestelmän palvelutasokuvauksia ja palvelutason mittaamista siten, että kokonaisuuteen sisällytetään liikkujan palvelut ja liikenteen sujuvuus. 	<p></p> <p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Väyläverkon kunto kehittyi pääosin myönteisesti, joskin huonokuntoisten päällystettyjen teiden määrä kasvoi edellisvuodesta. Tieliikenteen turvallisuustilanne kehittyi positiiviseen suuntaan. Liikenteessä kuolleita oli kymmenyksen edellisvuotta vähemmän ja määrä oli alhaisin koko sotien jälkeisellä ajanjaksolla. - Liikennejärjestelmän palvelutasomäärittelyjen sekä liikenteen tilan ja tilanekuvan kehitystyö on hallinnonalalla käynnistetty.
<p><u>Joukkoliikenne on kaupunkiseuduilla vaihtoehto liikkumiselle. Haja-asutusalueella joukkoliikennepalvelut ovat turvattuja.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pyritään tekemään mahdolliseksi joukkoliikenteen reaaliaikainen informaatio ja yhteiskäyttöiset maksujärjestelmät. - Liityntäpysäköintiä kehitetään. - Etsitään uusia konsepteja ja toimintatapoja julkisin varoin rahoitettavien henkilökuljetuspalvelujen kustannustehokkuuden ja palvelutason parantamiseksi. 	<p></p> <p></p> <p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liikenneviraston vetämänä on käynnistetty valtakunnallinen PILETTI-hanke, jossa on toteutettu tarvittavat tekniset ja toiminnalliset määrittelyt sekä käynnistetty julkinen hankinta yhdessä joukkoliikenteen toimivaltaitten viranomaisten kanssa yhteiskäyttöisen informaatio- ja maksujärjestelmän hankkimiseksi. - Liityntäpysäköinnistä oli liikennepoliittisen selonteon yhteydessä käynnissä kokeilu, jonka lopputulokset eivät tuoneet ratkaisua liityntäpysäköinnin järjestämistapojen kehittämiseksi. Hallinnonalalla on kuitenkin käynnissä hankkeita esim. HSL:n kanssa, joissa on selvitetty mm. liityntäpysäköinnin vastuunjakokysymyksiä. Pyöräilyn liityntäpysäköinnin kehittämistä on käynnissä pilottihanke, jossa Liikennevirasto on mukana. Liityntäpysäköintiin liittyvien rahoitus- yms. käytäntöjen kehittämismahdollisuuksia tutkitaan myöhemmin hallituskaudella. - Julkisin varoin rahoitettavien henkilökuljetuspalvelujen kustannustehokkuuden ja palvelutason parantamisen selvittämiseksi on nimetty selvitysmies.
<p><u>Älyliikennettä on hyödynnetty matkaketjuissa, liikennemuotojen välinen yhteistyö toimii ja alalla syntyy uusia palvelukonsepteja.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Päivitetään älyliikenteen strategia ja toimenpideohjelma. - Kehitetään liikenteen hallintaa 	<p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Strategialuonnos valmistui vuoden lopussa. - Käynnissä on ollut FITSRUS-hanke ja

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
erityisesti liikennejärjestelmänäkökulmasta edistään saumattomia yhteyksiä Suomen rajojen yli. - Laaditaan yhteistyössä muiden ministeriöiden ja virastojen kanssa kansallinen suunnitelma Galileo-satelliittijärjestelmän hyödyntämisestä.	 	sen yhtenä osana Helsinki-Pietari älykäytävä. Toteuttamiskonsepti ja pilot-tisuunnitelmat ovat valmiit. - Suunnitelma on laadittu ja se on nyt kommentointikierroksella.
<u>Liikennejärjestelmän toimintavarmuus häiriötilanteissa on hyvällä tasolla.</u> - Toimeenpannaan selonteossa linjattavia talvimerenkulun kehittämistoimia. - Parannetaan rautatieliikenteen ohjausta. - Tunnistetaan liikennejärjestelmän toiminnan varmistamisen kannalta häiriöitä ennaltaehkäisevät toimenpiteet.	 	- Talvimerenkulku on yksi meriliikenne-strategian valmistelun painopisteistä. - Liikennevirastossa on käynnissä iso liikenteen ohjausjärjestelmien uudistamishanke. Junaliikenteen ohjauksen eriyttäminen VR:stä on linjattu. - Toimenpiteet on tunnistettu liikenne-poliittisen selonteon yhteydessä.

Taulukko 6. Liikenneturvallisuus

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<u>Liikenneturvallisuus on Euroopan parhaiden maiden joukossa.</u> - Toteutetaan vuosille 2011–2014 laadittua tieliikenteen turvallisuussuunnitelmaa. - Meriliikenteen turvallisuuden parantamiseksi kehitetään automaattisia riskintunnistus- ja ennakointityökaluja. - Valmistellaan valtioneuvoston periaatepäätös liikenneturvallisuudesta ja käynnistetään liikenneturvallisuussuunnitelman toteutus kiinnittäen erityistä huomiota poikkialueisiin teemoihin.	 	- Tieliikenteen turvallisuussuunnitelmassa vuoteen 2014 esitetyt keskeisimmät liikenneturvallisuustoimenpiteet toimeenpannaan valtioneuvoston periaatepäätöksellä, joka annettiin joulukuussa 2012. Liikenneturvallisuusasian neuvottelukunta seuraa turvallisuussuunnitelman toteuttamista eri hallinnonaloilla. - Merenkulun automaattisia riskintunnistus- ja ennakointityökaluja kehitetään mm. Tankkeriturva-hankkeessa, johon Liikennevirasto osallistuu. Liikenne- ja viestintäministeriö osallistuu hankkeessa kehitettävän järjestelmän laajan käytön edistämiseen mm. pyrkimällä markkinoimaan sitä venäläisille toimijoille. Automaattisia riskintunnistus- ja ennakointityökaluja kehitetään myös liikenne- ja viestintäministeriö koordinoiman EU:n Itämeri-strategian meriturvallisuutta koskevan prioriteettialueen 13 yhteydessä. - Valtioneuvoston periaatepäätös hyväksytty 5.12.2012.

Taulukko 7. Toimialan markkinat ja tuottavuus

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<u>Huolehditaan markkinoiden toimivuudesta.</u> <ul style="list-style-type: none"> - Laaditaan raideliikenteestä kokonaistaloudellinen arvio henkilöliikenteen kilpailun avaamisen hyödyistä ja haitoista. - Tasapuolisen koulutus- ja rekrytointimahdollisuuksien turvaamiseksi rautatiealan koulutusvastuu siirretään opetushallinnolle. 	 	<ul style="list-style-type: none"> - Kokonaistaloudellinen vaikutusarvio on valmistunut marraskuussa 2012 (LVM 21/2012) - VR-Yhtymä Oy on selvittänyt koulutuskeskuksensa mahdollisia tulevaisuudenjärjestelyitä Kouvolan seudun ammattiopiston kanssa. Nämä keskustelut ovat kestäneet ennakoitua pidemmän ajan. Opetushallinnon kanssa on tarkoitus käynnistää keskustelut kun VR-Yhtymä Oy:n ja Kouvolan seudun ammattiopiston välisten neuvottelutulos on tiedossa.
<u>Logistinen tehokkuus lisääntyy ja yritysten logistiikkakustannusten kansainvälinen kilpailukyky vähintään säilyy.</u> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan selonteon pohjalta tunnistettuja toimenpiteitä logistiikan pullonkaulojen poistamiseksi. - Käynnistetään liikennepoliittisen selonteon edellyttämät lähilogistiikan kehittämiseen liittyvät liikennepoliittikan osaston toimenpiteet. - Vaikutetaan Suomen logististen erityispiirteiden ja ulkomaankaupan edellytysten huomioiminen päätöksenteossa. 	 	<ul style="list-style-type: none"> - Raskaiden tavarankuljetusajoneuvojen kuljetuskapasiteetin parantamiseen tähtäävät säädösmuutokset ovat notifiotavana komissiolla. Esitys valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta on valmisteilla. - Toimenpiteet on käynnistetty. - Päätöksentekoon on vaikutettu.

Taulukko 8. Liikenteen ympäristökysymykset

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<u>Liikenteen päästöjä vähennetään muun muassa tukemalla joukkoliikennettä, autokannan uudistumista sekä suosimalla vähäpäästöistä ajoneuvoteknologiaa.</u> <ul style="list-style-type: none"> - Valmistellaan liikennehallinnon ympäristöstrategia vuosille 2012–2020. - Jatketään liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan ilmastopoliittisen ohjelman (ILPO) toteuttamista. Ohjelman mukaan vuonna 2012 tehdään päätös mahdollisten taloudellisten ohjauskeinojen käyttöönotosta, kuten esim. liikenteen polttoaineverot tai tien- 	 	<ul style="list-style-type: none"> - Liikennealan ympäristöstrategian valmistelu on käynnissä ja työn on tarkoitus valmistua keväällä 2013. - ILPO-ohjelman toteutusta on jatkettu käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. ILPO-tavoitteista tullaan saavuttamaan vain osa. Erityisesti kävelyyn ja pyöräilyyn sekä liikenteen energiatehokkuussopimukseen liittyvät tavoitteet jäävät suurelta osin toteutumatta. Päätös taloudellisten ohjaus-

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p>käyttömaksut.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vaikutetaan kansainvälisten ratkaisujen saavuttamiseksi ilmastomuutoksen torjunnassa ja muissa ympäristöasioissa. - Parannetaan satamien kykyä ottaa vastaan alusten jätevesiä. - Tuetaan liikenteen kasvun ohjaimista kaupunkiseuduilla ympäristön kannalta edullisempiin liikennemuotoihin. - Tuetaan innovatiivisen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä hallinnonalan päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa. - Edistetään vähäpäästöisen teknologian ja vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöönottoa liikenteessä sekä ajoneuvokannan uudistumista. 	<p style="text-align: center;"> </p>	<p>keinojen käyttöönotosta siirtyy vuosille 2013–2014, kun Jorma Ollilan oikeudenmukaista ja älykästä liikennettä selvittävä työryhmä saa työnsä päätökseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikenne- ja viestintäministeriö ja sen alaiset virastot ovat osallistuneet aktiivisesti kansainvälisiin neuvotteluihin IMO:ssa ja ICAO:ssa kansainvälisten ratkaisujen löytymiseksi sekä ilmastomuutoksen että muiden ympäristökysymysten osalta. - HELCOM:ssa on sovittu tavoitteeksi, että Itämeren alueen satamissa on riittävät vastaanottolaitteet alusten jätevesien varten viimeistään vuonna 2015. HELCOM:n merenkulkutyöryhmän alle on perustettu yhteistyöfoorumi, joka kerää yhteen viranomaiset sekä elinkeinon ja satamien edustajat. Lisäksi HELCOM:ssa kehitetään ohjeistusta satamien vastaanottolaitteista. On arvioitu, että suomalaisten satamien vastaanottokapasiteetti on riittävä. Kansallisella tasolla on tarkoitus saattaa eduskunnan hyväksyttäväksi MARPOL 73/78 –yleissopimuksen uudistettu käymäläjätevesiä koskeva IV liite. - Kaupunkiseutujen kulkumuotojakaumiin on pyritty vaikuttamaan mm. suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea kasvattamalla sekä liikumisen ohjaus –toimintaa kehittämällä. Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat kasvaneet noin 5 prosenttia verrattuna vuoteen 2009 (ILPO:n vertailuvuosi). Kävelyn ja pyöräilyn määrät taas ovat vähentyneet. Terveystieteiden asiantuntijoiden mukaan liikunnan puute on jo maailmanlaajuinen kansanterveysuhka. - Tieto- ja viestintäteknologiaa on hyödynnetty. - Vähäpäästöisen teknologian ja vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöönottoa liikenteessä ja ajoneuvokannan uudistumista tuetaan lähinnä valtiovarainministeriön (auto- ja ajoneuvoverotus) ja työ- ja elinkeinoministeriön (liikenteen biopolttoaineiden jakeluvelvoitelaki) toimin. Uusien henkilöautojen ominaispäästöt ovat tavoitellulla uralla, mutta uusien autojen myyntimäärät eivät. Biopolttoaineiden osuus kaikesta liikenteessä myytävästä polttoaineesta oli 6 % vuonna 2012. - Liikenne- ja viestintäministeriö asetti tammikuussa 2012 työryhmän pohti-

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
		<p>maan tulevaisuuden käyttövoimia liikenteessä. Työryhmän tavoitteena on hahmottaa eri liikennemuodoille mahdollisia käyttövoimavaihtoehtoja pitkällä aikavälillä sekä antaa suosituksia näiden mahdollisuuksien saavuttamiseksi. Työryhmän loppuraportti valmistuu keväällä 2013. Työryhmän työ on huomioitu myös kansallisen energia- ja ilmastostrategian päivityksessä (öljyriippuvaisuuden vähentämisohjelma strategian liitteenä).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käyttövoimat -työn yhteydessä on tarkasteltu laivaliikenteen polttoainetta ja valmisteltu LNG-toimintaohjelma nesteytetyn maakaasun käyttöön-oton edistämiseksi laivaliikenteessä, ottaen huomioon myös synergiaedut teollisuuden ja raskaan liikenteen kanssa.

Taulukko 9. Liikennealan strateginen kehittäminen

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p><u>Liikenteen vaikuttavuus ja tuottavuus ovat parantuneet.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään selonteon pilottien kautta käytännön toimia tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. - Selvitetään satelliittipaikannukseen perustuvien tiemaksujen käyttöönottoa. - Selvitetään meriliikenteen väylämaksujen uudistamista paremmin liikennepoliittisia tavoitteita vastaaviksi. 		<p>Vuonna 2012 käynnistettiin useita liikenteen vaikuttavuutta ja tuottavuutta parantavia toimenpiteitä. Toimenpiteiden vaikutukset alkavat näkyä hallituskauden aikana. Sekä väylämaksujen uudistaminen että tarkastelut tiemaksujen käyttöönotosta valmistuvat vuoden 2013 aikana.</p>
<p><u>Jatketaan liikenteen ja maankäytön tarpeiden yhteensovittamista.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmistellaan suurten kaupunkiseutujen maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimukset. 		<ul style="list-style-type: none"> - Liikenne- ja viestintäministeriö on yhdessä ympäristö-, valtiovarain- ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa tehnyt MAL-aiesopimukset Tampereen, Turun, Oulun ja Helsingin kaupunkiseutujen kanssa. Aiesopimusten toimenpiteet edistävät kokonaisvaltaisesti toimivamman yhdyskuntarakenteen muodostumista sekä luovat mahdollisuuksia vähentää henkilöautodonnaisuutta. Aiesopimukset lisäävät kuntien ja valtion sitoutumista yhdessä sovittuihin maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämistoimenpiteisiin. MAL-aiesopimusten toimenpiteet edistävät ministeriön liikennepoliittisia tavoitteita kuten joukko- ja kevyen liikenteen kulkumuoto-osuuden kasvua.

Taulukko 10. Liikennehallinnon ohjaus

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p><u>EU- ja kansainvälisten asioiden hoito ml. kahdenvälisten suhteiden hoito erityisesti Venäjän kanssa, ja asioiden valmistelu on ennakoivaa ja toiminta on vaikuttavaa.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään valmistelun toimintatapoja. 		<ul style="list-style-type: none"> - EU-vaikuttamisen kohteita on säännönmukaisesti priorisoitu ja erityisesti näissä asioissa on tehty ennakkoarvioita. Liikenne- ja viestintäministeriön ja virastojen välillä on tehty yhteistyötä keskeisten EU- ja kansainvälistason vaikuttamispaikkojen sekä prosessien kehittämistarpeiden kartoittamiseksi. Tätä työtä jatketaan vuoden 2013 aikana. - Kahdenvälisen suhteiden hoito Venäjään on ollut tuloksellista. Sopimusneuvottelut keskeneräisten sopimusten (VAK, rautatieyhdyksliikenne, maantieliikenne, jäänmurto) ovat edistyneet ripeästi ja tuloksellisesti.
<p><u>Liikennehallinnon ohjausprosessi on selkeä ja tukee ministeriön toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Selkeytetään liikennehallinnon virastojen välistä työnjakoa ohjauksen ja lainsäädännön keinoin. - Selvitetään Liikenneturvan hallinnointimallin muutostarpeet. 	 	<ul style="list-style-type: none"> - Liikennehallinnon ohjausprosessia on kehitetty ministeriön käynnissä olevan tulosohtausohjauksen ehdotusten mukaisesti. Virastojen välistä työnjakoa on vuoden 2012 aikana selkeytetty liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenneviraston ja Liikenteen turvallisuusviraston yhteiseen työkajoselvitykseen pohjautuen. Virastojen roolia tieliikenteen turvallisuuden hallinnassa on ensi vaiheessa selkeytetty maantielain muutoksella (infradirektiivin täytäntöönpano). Liikenteen turvallisuusviraston valvontaroolia meriliikenteessä selvitettiin tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön ja virastojen yhteisessä asiantuntijaryhmässä. - Liikenneturvan hallinnointimallin tarkastelu liittyy liikennevakuutuslain kokonaisuudistuksen valmisteluun, joka ei ole sosiaali- ja terveysministeriössä edennyt suunnitellusti. Myös Valtiontalouden tarkastusviraston tieliikenteen turvallisuustoimintaa ja sen organisointia koskeva tarkastus on viivästynyt. Tarkastelusta on käyty alustavia keskusteluja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa ja sen pohjalta on aloitettu sisäinen valmistelu. Selvitys kytetään YTA-prosessissa esitettyyn tieliikenteen toimijoiden roolien tarkasteluun, joka on tarkoitus aloittaa keväällä 2013.

1.2.3 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

31.01.40. Eräät valtioavut

Liikenne- ja viestintäministeriö myönsi 494 000 euroa valtionapua liikenne- ja viestintäalan museoiden ja yhteisöjen toiminnan tukemiseen. Mobilia-säätiön tuki 134 000 euroa osoitettiin tilijaottelussa ELY-keskukselle. Valtaosa tuesta, 385 000 euroa, osoitettiin liikenne- ja viestintäalan museoiden tukemiseen. Liikennealan yhteisöille myönnettiin avustusta 25 000 euroa ja viestintäalan yhteisöille 84 000 euroa. Ottaen huomioon Suomen Ilmailuliitto ry:n tuen 193 000 euroa siirto talousarvion momentille 31.20.01 ja hallitusohjelmassa sovittu säästö järjestöjen tukiin ja jäsenmaksuihin 121 000 euroa museoiden ja yhteisöjen tukemiseen talousarviossa osoitettu määräraha 628 000 euroa on pienentynyt noin 16 prosentilla verrattuna vuoteen 2011.

Liikenne- ja viestintäalan museoille osoitettua määrärahaa käytetään museoiden rakennushankkeiden ja muiden kehittämisinvestointien tukemiseen sekä tiedotustoiminnan että kansainvälisen yhteistyön tukemiseen. Ministeriö katsoo, että avustus olisi tarkoituksenmukaista kohdentaa erityisesti eri liikennemuotojen merkitykseltään tärkeimpiin ja kattavuudeltaan edustavimpiin ja tasokkaimpiin museoihin. Näiden voidaan arvioida tavoittavan mahdollisimman laajan kohderyhmän ja siten tuottavan parhaimman hyödyn käytettävissä olevalle määrärahalle. Avustuksen avulla museot ja yhteisöt ovat pystyneet muun muassa tallentamaan ja entisöimään historiallisesti tärkeitä esineitä ja dokumentteja, laajentamaan toimintaansa sekä järjestämään erilaisia koulutuksia ja seminaareja. Viestintäyhteisöille osoitetulla tuella on edistetty kansalaisten viestintävalmiuksia kanavoimalla tukea lasten ja nuorten viestintäleireille ja kansalaisjärjestöille tietoyhteiskuntapalveluiden turvallisen käytön edistämiseksi.

31.10.35 Valtionavustus länsimetron suunnitteluun

Valtionavustusta länsimetron suunnitteluun maksettiin kertomusvuonna vuoden 2007 valtionapupäätöksen perusteella yhteensä noin 4 miljoonaa euroa. Valtio osallistuu arvonlisäverottomana suunnittelukustannuksiin korkeintaan 30 %:n rahoitusosuudella. Länsimetron suunnittelu on edennyt rakennustöiden edellyttämässä aikataulussa ja suunnittelusta on tehty n. kolme neljäsosaa. Liikenne Ruoholahti-Matinkylä -osuudella alkaa vuoden 2015 lopussa.

31.10.41 Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon

Liikenne- ja viestintäministeriö myönsi vuonna 2012 valtionavustusta Seinäjoen Rengonharjun lentoasemalle yhteensä 700 000 euroa ja Mikkelin lentoasemalle yhteensä 300 000 euroa. Seinäjoen lentoasemalle osoitettu avustus kohdistui käyttömenoihin. Seinäjoen lentoasemalle ei myönnetty investointiavustusta, koska ministeriö ei katsonut lentoaseman esittämiä investointeja olevan välttämättömiä turvallisuusinvestointeja. Mikkelin lentoasemalle myönnetty avustus kohdistui sekä ylläpitokustannuksiin 123 530 euroa että investointiavustukseen 176 470 euroa.

Lentoasemille kohdistuvien avustusten jaon peruseriaatteena on pidetty sitä, että avustus kohdennetaan ensisijaisesti lentoasemien käyttömenoihin ja sen jälkeen välttämättömiin turvallisuusinvestointeihin. Käyttömenoihin kohdistuvassa avustusten jaossa on otettu huomioon avustusta hakeneiden lentoasemien lentoliikenteen määrä siten, että avustuksesta 85 % on kohdennettu Seinäjoen lentoasemalle ja 15 % Mikkelin lentoasemalle.

31.30.46 Alusinvestointien ympäristötuki

Vuoden 2010 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetyn 30 miljoonan euron valtuuden perusteella on tehty myöntöpäätökset avustuksen myöntämisestä kahden uudisaluksen investointikustannuksiin. Avustukset maksetaan alusten valmistumisen jälkeen. Vuoden 2012 talousarviossa osoitettiin 2,0 miljoonaa euroa alusten ympäristönsuojelua parantaviin investointeihin myönnettävän valtionavustuksen maksamiseen Suomeen rekisteröidyille laivanvarustus-toimintaa harjoittavalle yritykselle. Koko määräraha käytettiin valtionavustukseen Gaiamare

Oy:lle uuden tyyppisen nestemäistä biopolttoöljyä energialähteenä käyttävän ympäristöystävällisen aluksen rakentamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Avustus maksettiin sen jälkeen kun alus oli luovutettu tuen saajalle ja merkitty kauppa-alusluetteloon.

31.30.51 Luotsauksen hintatuki

Vuonna 2012 myönnettiin valtionyhtiö Finnpiilot Pilotage Oy:lle Saimaan kanavan luotsaukseen 0,4 miljoonaa euroa hintatukea. Hintatuen johdosta Saimaan liikenne maksaa luotsausmaksu- ja suhteessa kuljetettavaan määrään nähden yhtä paljon kuin meriliikenne. Luotsausmatkat ovat Saimaan alueella huomattavasti pidemmät kuin meriliikenteessä. Yleisesti luotsausmaksun ja Saimaan luotsausmaksun välistä erotusta korvataan liikelaitokselle siten, että se on enintään Saimaan alueen (ml. kanava) alijäämän suuruinen.

31.30.63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen

Vuoden 2012 talousarviossa joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen osoitettiin kaikkiaan 99,3 miljoonaa euroa. Ministeriö osti vuonna 2012 VR-Yhtymä Oy:ltä HSL-alueen ulkopuolista lähijunaliikennettä 9,7 miljoonalla eurolla. Ostojen tarkoituksena on ollut mahdollistaa korkeampi palvelutaso, kuin mihin lipputulot antavat mahdollisuuden.

Alueellisen joukkoliikenteen tukemiseen ja kehittämiseen tarkoitettu määräraha 40,9 miljoonaa euroa osoitettiin vuoden 2012 alussa alueellisille ELY-keskuksille.

Maaseudun matkustustarpeita palvellaan pyrkimällä säilyttämään julkisen liikenteen runkoreitit kuntakeskuksesta maakunta- ja seutukeskuksiin siellä, missä liikenteelle on selvä asiakaslähtöinen kysyntä. Nykyisiä tilausliikennepohjaisia koulukuljetuksia pyritään myös mahdollisuuksien mukaan yhdistämään kaikille asiakasryhmille avoimeen joukkoliikenteeseen. Niillä alueilla joissa säännöllistä joukkoliikennettä ei voida tarjota, ja hiljaisen kysynnän aikoina runkoliikennettä täydennetään kutsuohjatulla joukkoliikenteellä ja palveluliikenteellä. Peruspalvelutasoista liikennettä ei ole pystytty tarjoamaan kaikkialla.

Suomen valtio asetti vuonna 2007 julkisen palvelun velvoitteen Helsinki–Savonlinna ja Helsinki–Varkaus-reittien säännölliselle lentoliikenteelle 30.9.2010 saakka. Uusi sopimus 1.10.2010 alkaen sisälsi kaksi päivittäistä lentovuoroa molempiin kaupunkeihin. Ministeriön kustannusosuus oli 1,4 miljoonaa euroa vuonna 2012.

Neljälle suurimmalle kaupungille (Helsingin, Tampereen ja Turun kaupunkiseudut sekä Oulun kaupunki) jaettiin valtionavustusta joukkoliikenteen edistämistoimiin yhteensä noin 10,2 miljoonaa euroa.

Valtioneuvoston asetukseen joukkoliikenteen valtionavustuksista sisältyy ns. liikkumisen ohjaus -toiminta. Liikkumisen ohjauksen tarkoituksena on ihmisten kulkutapavalintoihin vaikuttaminen tiedollisen ohjauksen, markkinoinnin ja palvelujen kehittämisen kautta. Liikkumisen ohjauksen tavoitteena on yksin omalla autolla ajamisen vähentäminen ja joukko- ja kevyen liikenteen suosion kasvattaminen. Liikkumisen ohjausta tuettiin vuonna 2012 yhteensä noin 0,7 miljoonalla eurolla yhteensä 13 eri hankkeessa.

31.40.42 Sanomalehdistön tuki

Lehdistötukea käytettiin 500 000 euroa. Tuki on suunnattu ruotsin, saamen, karjalan ja romanin kielillä sekä viittomakielellä julkaistuille sanomalehdille ja verkkojulkaisuille sekä ruotsinkieliselle uutispalvelulle.

31.40.43 Digitaalisten palveluiden toimintaympäristön kehittäminen

Vuoden 2012 kolmannessa lisätalousarviossa myönnettiin 4,2 miljoonan euron määräraha digitaalisten palveluiden toimintaympäristön kehittämiseen. Määräraha on tarkoitettu osoittaa pilvi-

palveluiden kehitys- ja testausympäristön perustamiseen. Hanketta suunniteltiin vuoden 2012 aikana, mutta päätökset määrärahan käytöstä tehdään vuonna 2013.

1.3 Tuotokset ja laadunhallinta

1.3.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 11. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

	2010	2011	2012
Hallituksen esitykset	25	27	26
Asetukset	33	29	24
EU-asiat	90	48	100
Maksuasetukset	4	3	7
Toimiluvat ja muut lupapäätökset	306	156	25
Sopimukset	6	11	17
Tukipäätökset	52	44	42
Eduskuntakyselyt	165	93	97
Julkaisut (sisältää tutkimusjulkaisut)	28	20	25
Lehdistötiedotteet	218	171	175
Lehdistö- ja sidosryhmätilaisuudet	30	21	30

Hallituksen esitysten ja asetusten sekä eduskuntakyselyiden määrä ei oleellisesti muuttunut vuonna 2012 verrattaessa edelliseen vuoteen. Maksuasetusten määrä lisääntyi edellisvuodesta, koska kaikkien virastojen pl. ministeriö maksuasetukset uudistettiin vuonna 2012. EU-asioita valmisteltiin kaksinkertaisesti edellisvuotta enemmän. Vuonna 2012 EU –asiat sisältävät 10 kappaletta tuomioistuinpäätöksiä. Sopimusten määrä kasvoi suhteessa edelliseen vuoteen selkeästi 11 kappaleesta 17 kappaleeseen. Perusteluna EU –asioiden ja sopimusten määrän lisääntymiseen on se, että vuonna 2011 aikana hallitus vaihtui ja se ei näin ollen edusta hallituksen aktiivista työkautta siinä määrin kuin vuosi 2012. Lupapäätösten määrä romahti suhteessa edelliseen vuoteen johtuen ajoneuvojen mittoja ja massoja koskevien poikkeuslupien myöntämisen päättymisestä vuoden 2011 lopussa sekä eräiden suoritteiden siirrosta Liikenteen turvallisuusvirastoon 1.1.2012 alkaen. Lisäksi haettavana oli edellisvuotta vähemmän viestinnän toimilupia. Lehdistötiedotteita annettiin hiukan edellisvuotta enemmän. Lehdistö- ja sidosryhmätilaisuuksia järjestettiin yhdeksän tilaisuutta edellisvuotta enemmän.

1.3.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

1.3.2.1 Ministeriön yhteiset

Taulukko 12. Hallinnonalan ohjaus, liiketoiminnan ohjaus ja YTS

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p><u>Liikenne- ja viestintäministeriö kehittää rooliaan hallinnonalan strategisena toimijana. Hallinnonalan virastojen ja laitosten tulosoajasta kehitetään tavoitteena toimiva hallinnonalan tulosoajajärjestelmä, joka tukee strategisen ohjauksen tarpeita.</u></p> <p>- Tulosoajauksen kehittämisessä huomioidaan valtiokonsernitasolla</p>		- Hallinnonalan tulosoajauksen kehittämisryhmä on aktiivisesti kehittänyt tu-

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p>käynnissä oleva kehittämistyö ja selkiytetään ohjausprosessia (hallinnonalan visio, toiminta-ajatus ja toimijoiden roolit).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyödynnetään kumppaneita ja varmistetaan asiakasnäkökulman huomioiminen kaikessa toiminnassa (tulosohjaus). - Ennakointiverkostotyö vakiinnutetaan ja integroidaan osaksi tulosohjauksen prosesseja. 	<p></p> <p></p>	<p>losohjausprosesseja ja toiminut myös valtiovarainministeriön tulosohjauksen kehittämistyön pilottina. Hallinnonalan visio ja toiminta-ajatus määriteltiin keväällä 2012.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ministeriön ja virastojen tulossopimuksissa on asetettu asiakastyytyväisyys. - Ennakointiverkosto on perustettu ja toimintaa vakiinnutetaan.
<p><u>Erityistehtäväyhtiöiden ohjausta kehitetään ja omistajastrategian vaikutusta arvioidaan.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaiset seurantatoimenpiteet. 	<p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Valtioneuvoston periaatepäätös valtion omistajapolitiikasta on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalla toteutettu. Seurantatoiminta on toteutettu yhteistyössä valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston kanssa.
<p><u>Liikennehallinnon ohjausprosessi on selkeä ja se tukee ministeriön toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista.</u></p>	<p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liikennehallinnon ohjausprosessia selkiytetään osana hallinnonalan tulosohjauksen kehittämistä.
<p><u>Liikennevirasto evaluoidaan ulkopuolisen arvioitsijan toimesta.</u></p>	<p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluointityö on siirtynyt vuodelle 2013.
<p><u>Huolehditaan yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen liittyvien tehtävien toteuttamisesta.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan valtioneuvoston valmiustoiminnan (YTS) ja sisäisen turvallisuuden ohjelman edellyttämät koordinoitimet. 	<p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteiskunnan turvallisuusstrategian ja sisäisen turvallisuuden vastuut on järjestelty kertomuskaudella uudelleen. Koordinointi tapahtuu nyt sekä osasto- että ministeriötasolla. Ministeriö on osallistunut aktiivisesti periaatepäätösten ja strategioiden valmisteluun valtioneuvostotasolla.

1.3.2.2 Säädosvalmistelu

Taulukko 13. Säädosvalmistelu

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p><u>Ministeriön lainsäädäntötyö täyttää valtioneuvoston asettamat laatuvaatimukset.</u></p>	<p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Saatu palaute on otettu huomioon. Valtioneuvoston tai eduskunnan piirissä ei ole ollut huomautettavaa ministeriön lainsäädäntötyön laadusta.
<p><u>Lainsäädäntöprosessi on selkeästi johdettu ja säädosvalmistelu on ammattitaitoista.</u></p>	<p></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vastuusuhteissa ja prosessin johtamisessa on vielä kehitettävää. Lainvalmistelun prosessiopas otettu käyttöön ja liikenne- ja viestintäministeriön säädosvalmisteluohje on uusittavana.
<p><u>Edistetään hallituksen säädospoliittisten tavoitteiden toteuttamista siten kuin valtioneuvostossa yleisesti sovitaan.</u></p>		

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
- Tehdään tiivistä yhteistyötä valtioneuvoston säädöspolitiikan yhteistyöryhmän kanssa.		- Valtioneuvoston kanslialle ilmoitettua hallituksen esitysten listausta on pääosin noudatettu. Liikenne- ja viestintäministeriön edustaja on syyskaudella osallistunut säädöspolitiikan yhteistyöryhmän ja Sujuvampaan lainvalmisteluun –hankkeen työhön.

1.3.2.3 Tutkimus

Taulukko 14. Tutkimus

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p><u>Tutkimus- ja kehittämistoiminta tuottaa tietoa lainsäädännön ja poliittisen päätöksenteon pohjaksi sekä tukee hallitusohjelmassa esitettyjen viestintää ja liikennettä koskevien toimenpiteiden toteuttamista.</u></p> <p>- Toteutetaan ministeriön tutkimus-suunnitelman mukaiset hankkeet.</p> <p>- Perustetaan ennakoitiverkosto.</p>	<p></p> <p></p>	<p>- Keskeisimmät tutkimus- ja kehittämistoiminnan suunnitelmien mukaiset lainsäädännön valmistelua, strategioiden valmistelua ja poliittista päätöksentekoa tukevat hankkeet saatiin pääosin toteutettua. Hallinnonalan synergioiden hyödyntämiseksi on uudistettu hallinnonalan t&k-linjaukset ja –koordinaatioryhmä entistä ohjauvampaan suuntaan.</p> <p>- Ennakointiverkosto on perustettu loppuvuodesta.</p>
<p><u>Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla kehitetään liikenne- ja viestintäalalla tarvittavaa osaamista, asiantuntemusta ja kansainvälisyyttä.</u></p> <p>- Laaditaan t&k-toiminnan verkostostrategia, jolla hyödynnetään hallinnonalan sisäisen, kansallisen ja kansainvälisen rahoittajayhteistyön sekä verkottumisen tuomat laatu- ja volyymiedut.</p>	<p></p>	<p>- Käynnistettiin Fintrip-verkostohanke kehittämään liikenteen osaamista ja innovaatiotoimintaa pitkäjänteisesti, valmisteltiin vastaavaa hanketta ICT-toimialalle. Toimenpiteet kuitenkin edistyivät resurssisyistä varsin hitaasti.</p>
<p><u>Tutkimus- ja kehittämistoiminnan vaikuttavuus varmistetaan hallinnonalan tutkimus- ja kehittämistoiminnan verkostostrategiaa, hankintoja ja tutkimustulosten hyödyntämistä koskevien toimintatapalinjausten toteuttamisella.</u></p> <p>- Toteutetaan t&k-toiminnan arviointi, tulosten analysointi ja tulosjulkaisun kehittäminen ministeriössä.</p> <p>- Osallistutaan liikenteen toimialan osaamisen kehittämisstrategian laadintaan ja virtuaalisen tutkimuskeskuksen perustamiseen.</p>	<p></p>	<p>- T&k-toiminnan arvioinnista, tulosten analysoinnista ja tulosjulkaisun kehittämisestä luovuttiin resurssisyistä. Resurssit suunnattiin uudelleen liikenteen toimialan osaamisen kehittämisstrategian laadintaan ja virtuaalisen tutkimuskeskuksen perustamiseen.</p>

1.3.2.4 Viestintä ja sidosryhmäyhteistyö

Taulukko 15. Viestintä ja sidosryhmäyhteistyö (tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p><u>Ministeriön viestinnän ja sidosryhmätoiminnan kehittämisen niin, että ne tukevat tehokkaasti ministeriön strategisia tavoitteita ja tehtäviä. Laaditaan sidosryhmästrategia.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lisätään viestinnän vaikuttavuutta määrittelemällä viestinnän painopistealueet ministeriön johdon kanssa. Vuonna 2012 viestinnän keinoin tuetaan erityisesti seuraavia hankkeita: liikennepoliittinen selonteko, uusi liikennepoliittikka, tiemaksuasiat, liikenneturvallisuus, tietoyhteiskuntakaari, sähköisen median viestintäpoliittinen selonteko, Yle-uudistus, ministeriön toimintastrategia (vahvistus osastopäälliköiltä puuttuu vielä). - Ministeriön sidosryhmät ovat tyytyväisiä ministeriön toimintaan. Ministeriö saa sidosryhmätutkimuksesta kokonaiskeskiarvona vähintään arvosanan 3,5. - Lisätään konsernimaista viestinnän yhteistyötä hallinnonalalla vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi. 	<p style="text-align: center;"> </p>	<ul style="list-style-type: none"> - Viestinnän painopistealueet määriteltiin ja näille hankkeille tehtiin tehostettua viestintää. - Ministeriö sai vuoden 2012 lopulla teetystä sidosryhmätutkimuksesta kokonaiskeskiarvoksi 3,23. - Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan viestinnän kehittämishanke toteutettiin työryhmätyönä 15.8.2012–31.1.2013. Työryhmä laati linjaukset ja kehittämishankkeet viestinnän ja sidosryhmätoiminnan kehittämiseksi.
<p><u>Lisätään ministeriön viestinnän ja sidosryhmätoiminnan avoimuutta, vuorovaikutteisuutta ja ennakoivia.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jatketaan viestintästrategian ja viestinnän linjausten toimeenpanoa. - Lisätään tiedotus- ja taustatilaisuuksia määrää. - Ministeriön viestintä tukee sisäisen viestinnän keinoin työympäristöön ja yhteisöllisyyden vahvistamista. - Vahvistetaan henkilöstön viestintävalmiuksia. - Edistetään julkisen tiedon saatavuutta ja asiakirjajulkisuutta ministeriön verkkopalvelun kautta. - Varmistetaan tietojärjestelmien yhteensopivuus verkkopalveluiden osalta käyttämällä avoimia standardeja. 	<p style="text-align: center;"> </p>	<ul style="list-style-type: none"> - Viestintästrategian ja viestinnän linjausten toimeenpanoa jatkettiin johdonmukaisesti. - Tiedotus- ja taustatilaisuuksia järjestettiin edellisvuotta enemmän. - Liiveri-intranetia kehitettiin edelleen. Henkilöstölle järjestettiin monipuolista viestintäkoulutusta. - Yhteistyössä tietopalveluiden kanssa edistettiin asiakirjajulkisuutta ministeriön verkkopalvelun kautta. Asiakirjajulkisuus lisääntyi hankkeen kautta merkittävästi.

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<ul style="list-style-type: none"> - Hyödynnetään yhteisiä tietopalustoja. Tuetaan julkisten tietopalustojen saatavilla oloa asiainhallintajärjestelmän ja ministeriön verkkopalvelun kautta. - Tuetaan ministeriön 120-vuotisjuhluvuoden suunnitellut tilaisuudet ja tuotteet onnistuneesti yhteistyössä osastojen kanssa. 		<ul style="list-style-type: none"> - Ministeriön 120-vuotisjuhluvuotta vietettiin suunnitellusti. Juhlakirja julkaistiin syyskuussa 2012.
<p><u>Lisätään sosiaalisen median ja muun interaktiivisen tieto- ja viestintäteknologian käyttöä ministeriön kanssakäymisessä sidosryhmien ja kansalaisten kanssa.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyödynnetään sosiaalisen median palveluja entistä aktiivisemmin painopistealueiden viestinnässä yhteistyössä osastojen valmistelijoiden kanssa. 		<ul style="list-style-type: none"> - Ministeriön Facebook- ja Twitter-profiileja ylläpidettiin säännöllisesti. - Lisäksi sosiaalista mediaa hyödynnettiin joissakin painopistehankkeissa.

1.3.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Taulukko 16. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<p><u>Ministeriö on valtionhallinnon paras työpaikka. Työtyytyväisyys on vähintään 3,7 (asteikolla 1-5).</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmistellaan henkilöstöstrategia, jossa mm. määritellään suuntaavat lähivuosien henkilöstöresurssien kohdentamiselle. - Jatketaan sihteerityön kehittämistä sovitun mukaisesti. - Järjestetään työyhteisötaitovalmennusta. - Laaditaan ministeriön arvoin perustuvat työyhteisön pelisäännöt. - Toteutetaan arvio etätöiden haasteista ja mahdollisuuksista johtamisen, työyhteisön ja yksittäisen työntekijän kannalta. - Päivitetään etätöskentelyn periaatteet. 	 	<p>Työtyytyväisyys oli 3,54.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmistelutyö aloitettiin. Varsinainen strategian valmistelu käynnistyy maaliskuussa 2013. - Sihteeriakatemian valmennukset jatkuivat sovitusti. - Valmennus järjestetty teemana Hyvää työpäivää 29.11.2012 - Pelisäännöt hyväksytyt 13.11.2012. - Arviota asiasta on kirjattu etätöohjeeseen ja etätöohjetta koskevaan esittelymuistioon. - Päivitetty etätöohje julkaistiin 29.5.2012.
<p><u>Ministeriön johtaminen on ammattimaista. Työtyytyväisyysbarometrin johtamisindeksi vähintään 3,7 (asteikolla 1-5).</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmistellaan uusien esimiesten perehdytyspaketti. - Saatetaan esimiesten työnohjaus päätökseen ja arvioidaan sen vaikuttavuus osana LVM360-mittausta ja työtyytyväisyysbarometriä. 	 	<p>Johtamisindeksi oli 3,47 (nousut edellisvuodesta 0,12 yksikköä).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uusien esimiesten perehdytyspaketti laadittiin ja jaettiin esimiehille syyskuussa 2012. - Sovitut työnohjaukset järjestettiin ja vuoden lopulla tehtiin 360 ja työtyytyväisyyskyselyt, joiden perusteella esimiestyön kehittymistä voitiin arvioida.

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
- Valtion yhteinen viestintäratkaisu otetaan osaksi kaikkien esimiesten johtamistyötä.		- Johtuen teknisen käyttöönoton viivästyisestä valtion yhteinen viestintäratkaisun käyttöä pilotoitiin myöhässä: valmennuksia järjestettiin aktiivisesti koko henkilöstölle. Työkulttuurimuutokseen liittyvää valmennusta järjestetään keväällä 2013.

Taulukko 17. Henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä koskevat tunnusluvut 2010–2012 (Lähde: TAHTI)

	2010	2011	2012
Henkilötyövuodet, htv ²	170,4	168,6	173,7
Henkilöstön lukumäärä 31.12.2012	168	171	183
– naisia %	65,48	63,74	63,9
– miehiä %	34,52	36,26	36,1
– henkilöstön lukumäärän muutos, %	-6,66	1,8	7
Vakinaiset, lkm	142	144	153
– osuus henkilöstöstä, %	84,6	84,2	83,6
– naisia %	56	53,8	53,6
– miehiä %	28,6	30,4	30,1
Määräaikaiset, lkm	26	27	30
– osuus henkilöstöstä, %	15,5	15,8	16,4
– naisia %	9,5	9,9	10,4
– miehiä %	5,9	5,8	6,0
Kokoaikaiset, lkm	161	167	177
– osuus henkilöstöstä, %	95,8	97,66	96,7
Osa-aikaiset, lkm	7	4	6
– osuus henkilöstöstä, %	4,2	2,34	3,3
Keski-ikä, vuotta	47,5	46,7	46,5
– naiset	47	46,6	46,4
– miehet	48,5	46,7	46,6
Ikärakenne			
– 24-vuotiaiden ja nuorempien osuus, %	0,6	1,2	1,1
– 25-34-vuotiaiden osuus, %	16,7	17	17,5
– 35-44-vuotiaiden osuus, %	26,8	25,7	25,1
– 45-54-vuotiaiden osuus, %	23,2	25,7	26,8
– 55-64-vuotiaiden osuus, %	32,1	29,8	29,5
– 65-vuotiaiden osuus, %	0,6	0,6	-
Koulutustaso (indeksiluku 1–8)	6	5,8	5,9
– naiset	5,9	5,7	5,8
– miehet	6,2	6	5,9
Työtyytyväisyys (indeksiluku 1–5)	3,88	3,43	3,54
– työtyytyväisyys, naiset (indeksiluku)	3,4	3,3	3,5
– työtyytyväisyys, miehet (indeksiluku)	3,4	3,7	3,6
Lähtövaihtuvuus (% henkilöstöstä) ³	2,3	1,2	3,5
Tulovaihtuvuus (% henkilöstöstä) ⁴	13,6	22,0	15,8
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (%:a henkilöstöstä)	0,55	0	0,55
Sairauspoissaolot (päiviä/htv)	4,8	6,4	6,9
Työterveyspalvelut (euroa/htv), netto	425,3	526,3	511,0

² Vuosien 2011 ja 2012 htv-luvut sisältävät Saimaan kanavan hoitokunnan 5 htv. Vuoden 2012 lukuun sisältyvät harjoittelijat yhteensä 4,7 htv.

³ Lähtövaihtuvuus: toisen työnantajan palvelukseen vuoden aikana siirtyneiden henkilöiden lukumäärän %-osuus edellisen vuoden lopun henkilöstöstä. Vuoden 2012 osalta kyseistä tietoa ei ollut saatavilla TAHTIsta tilinpäätöksen laatimisen aikaan, joten se on laskettu itse. Luku ei sisällä harjoittelijoita.

⁴ Tulovaihtuvuus: palvelukseen otettujen uusien henkilöiden sekä palkattomalta virkavapaalta palanneiden henkilöiden lukumäärän %-osuus edellisen vuoden lopun henkilöstöstä. Vuosi 2010 on päivitetty vastaamaan vuoden 2011 laskentatapaa. Tiedot perustuvat TAHTI-tietoihin 2011. Vuoden 2012 osalta kyseistä tietoa ei ollut saatavilla TAHTIsta tilinpäätöksen laatimisen aikaan, joten se on laskettu itse. Luku ei sisällä harjoittelijoita.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Taulukko 18. Toiminnan tuottavuus

(tavoitteiden toteutuminen: = saavutettiin, = saavutettiin osittain, = ei saavutettu)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyysi
<u>Työn tuottavuuden kehittyminen 1 %.</u>		- Työn tuottavuuden vuoden 2012 kasvuennuste (perustuu ennakoiviin deflaattoreihin) on 1,7 %. Suoritteita tuotettiin edellisvuotta enemmän (tuotosindeksi 4,7 %), samanaikaisesti henkilötyövuosien määrä kasvoi 5 htv:llä (työpanosindeksi 3,0 %).
<u>Kokonaistuottavuuden kehittyminen 2 %.</u>		- Kokonaistuottavuuden kasvuennuste (perustuu ennakoiviin deflaattoreihin) on 6,4 %. Henkilöstökulujen kasvusta huolimatta muut toiminnan kulut vähenivät vuonna 2012. Laskennassa ei ole huomioitu muutosta aiheutuvia kuluja vuonna 2011. Kulujen väheneminen johtui siitä, että käytettävissä oli edellisvuotta vähemmän määrärahoja.
<u>Ministeriön resurssi-strategian noudattaminen ja ajantasaisuudesta huolehtiminen.</u>		- Ministeriön resurssi-strategian ajantasaisuudesta on huolehdittu ja tehtyjä linjauksia on tarkistettu. Toiminnan sopeuttaminen käytettävissä oleviin resursseihin on toteutunut pienin viivein.
<u>Tukiprosessit tukevat valtion konserniohjauksen linjausten mukaisesti ministeriön ydintoimintaa laadukkaasti ja tehokkaasti.</u> <ul style="list-style-type: none"> - Tuetaan osastoja ja yksiköitä talouden tietojärjestelmien käytössä. - Huolehditaan Rondon uuden version vaihdosta. - Huolehditaan valtionhallinnon ICT tavoitteiden toimeenpanosta. - Selvitetään hallinnonalan ICT:n kustannusrakenne. - Selvitetään tarve ottaa käyttöön uusia teknisiä ja viestinnällisiä ratkaisuja työn sujuvoittamiseksi (mm. etäkäyttöratkaisut, Lumo-Flow, BirdStep) ja tuetaan uusien työtapojen hyödyntämistä koko organisaatiossa. - Käynnistetään globaalinäkökulman juurruttamiseksi sovitut toimenpiteet. - Vakiinnutetaan valtion toimitilastategian linjaukset hallinnonalan toiminnassa. 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> - Osastoja ja yksiköitä on tuettu. On laadittu ohjeita, joiden pohjalta on järjestetty koulutuksia. - Rondon uusi versio otettiin käyttöön maaliskuussa 2012. Vaihto sujui hyvin ja koulutusta järjestettiin. - Valtionhallinnon ICT –linjauksia on toimeenpantu. - Hallinnonalan ICT –kustannusrakenne on selvitetty. - Valtion yhteiset viestintäratkaisut ovat käytössä. Paikkariippumaton työskentely on mahdollistettu. Uusien työtapojen hyödyntämistä on edistetty mm. koulutuksella. Työ jatkuu toimintakulttuurin muutoshankkeena vuonna 2013. - Globaalinäkökulma on otettu kehityskeskusteluihin. EU-valmennusohjelma on käynnistetty. - Liikenne- ja viestintäministeriö on mukana valtiovarainministeriön toimilähallinnon neuvottelukunnassa. Valtion periaatepäätöstä energiatehokkuustoimenpiteiden soveltamisesta on aloitettu. Liikenne- ja viestintäministeriölle laaditun Green Office – sopimusehdotuksen mukaista toimintaa

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen liikennevaloina	Analyyysi
		on jatkettu muutaman vuoden tauon jälkeen.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Ministeriön toimintamäärärahasta ja muista ministeriön käytössä olleista kulutusmenomäärärahoista rahoitetun toiminnan kustannukset olivat 20,2 miljoonaa euroa. Kustannukset vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna lähes 2,0 miljoonaa euroa, mikä johtuu muiden toimintamenojen ja tutkimus- ja kehittämistoiminnan ml. joukkoliikenteen tutkimus menojen vähentymisestä.

Kustannukset jakautuivat osastoittain seuraavasti: liikennepolitiikan osasto 8,2 miljoonaa euroa (40 %), viestintäpolitiikan osasto 3,2 miljoonaa euroa (16 %) ja tukitoiminnot (johto, yleinen osasto, ministeriön viestintä ja yhteiset) 8,8 miljoonaa euroa (44 %). Kustannusten jakautuminen osastoittain pysyi lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Liikennepolitiikan osaston osuus kustannuksista väheni 3 %, kun taas viestintäpolitiikan osaston osuus kasvoi 2 % ja tukitoimintojen 1 %. Liikennepolitiikan osaston kustannuksiin sisältyi kertomusvuonna Saimaan kanavavaltuutetun toimisto (16.2.2012 saakka Saimaan kanavan hoitokunta) 0,3 miljoonaa euroa. Tukitoimintojen kustannukset kohdistettiin henkilötyövuosien suhteessa substanssiosastoille. Tämän jälkeen liikennepolitiikan osaston kustannukset olivat 14,5 miljoonaa euroa (72 %) ja viestintäpolitiikan osaston 5,7 miljoonaa euroa (28 %).

Ns. varsinaisista toimintamenoista rahoitetut palkat olivat 11,7 miljoonaa euroa, joka on 0,6 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2011. Palkat eivät sisällä EU:n kansallisen asiantuntijan palkkaa. Valtiovarainministeriön pääluokkaan budjetoidusta määrärahasta EU:n kansallisten asiantuntijoiden palkkamenoihin ministeriön saama osuus ei riittänyt kattamaan kaikkia asiantuntijan kertomusvuoden palkkamenoja ja ministeriö joutui käyttämään niihin toimintamäärärahaa lähes 26 000 euroa. Vuokrat kasvoivat 0,2 miljoonaa euroa. Muihin toimintamenoihin kului 0,9 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan osuus ministeriön toiminnan kustannuksista laski lähes 1,8 miljoonaa euroa. Varainhoitovuonna tutkimus- ja kehittämistoimintaan käytettiin 2,8 miljoonaa euroa. Tästä joukkoliikenteen kehittämishankkeisiin ja liikkumisen ohjaukseen käytettiin 0,1 miljoonaa euroa, joka on 1,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2011. Tutkimus- ja kehittämistoiminnasta on ministeriössä tehty uudet linjaukset loppuvuonna 2012.

Seuraavassa taulukossa on esitetty ministeriön osastokohtaiset kustannukset vuosina 2012, 2011 ja 2010.

Taulukko 19. Osastokohtaiset kustannukset vuonna 2012, 2011 ja 2010 (1 000 euroa)

	Liikennepolitiikan osasto ⁵			Viestintäpolitiikan osasto			Yleinen osasto			Ministeriön viestintä			Johto (kansliapäällikön yksikkö)			Yhteiset ⁶			Yhteensä							
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010					
Osastojen/yksiköiden htv: t ⁷	77	72	72	30	28	29	55	55	55	9	9	9	3	3	3				174	167	168					
Varsinaiset toimintamenot																										
- palkat ⁸	5 320	4 974	4 921	2 161	2 021	2 102	3 251	3 147	3 146	638	585	599	328	330	327				11 698	11 057	11 095					
- vuokrat	390	424	361	179	175	167	277	346	423	41	54	72	57	67	92	1157	872	705	2 101	1 938	1 820					
- muut toimintamenot	587	778	686	227	264	246	1 871	2 602	1 954	310	323	302	174	155	232	-37	-63	-68	3 132	4 059	3 352					
- neuvottelu- ja toimikunnat	12	8	6																12	8	6					
Tietoyhteiskunta				183	136	174													183	136	174					
Tutkimus ja kehittäminen ⁹	1 762	3 264	2 908	410	504	520	478	683	636	120	100	94							2 770	4 551	4 158					
Valtion televisio- ja radiorahasto																										
-maksetut menot				146	124	159													146	124	159					
-siirto rahastosta				-146	-124	-159													-146	-124	-159					
Liikenneviraston toimintamenot		74	73																	74	73					
Ilmatieteen laitoksen toimintamenot							126	225	150										126	225	150					
Yleissivistävän koulutuksen kehittämisen -momentti (tietoyhteiskunta)						60															60					
Lomapalkkavelan muutos	114	74	22	56	-21	31	-6	33	39	0	13	17	5	4	10				169	103	119					
Poistot käyttöomaisuudesta							29	30	34						1				29	30	35					
Yhteensä	8 185	9 596	8 977	3 216	3 079	3 300	6 026	7 066	6 382	1 109	1 075	1 084	564	556	662	1 120	809	637	20 220	22 181	21 042					
Osuus tukitoimintojen kustannuksista	6 346	6 844	6 248	2 473	2 662	2 517													8 819	9 506	8 765					
							Tukitoimintojen kustannukset on vyörytetty päätoiminnoille htv:en perusteella																			
Yhteensä	14 531	16 440	15 225	5 689	5 741	5 817													20 220	22 181	21 042					

Henkilötyövuosiin ja varsinaisten toimintamenojen palkkoihin sisältyy vuonna 2012 harjoittelijoita seuraavasti: yleinen osasto 1,7 htv, 31 141 euroa, liikennepolitiikan osasto 1,7 htv, 32 873 euroa, viestintäpolitiikan osasto 1,1 htv, 21 137 euroa ja ministeriön viestintä 0,3 htv, 4 892 euroa. Yhteensä 4,7 htv, 90 043 euroa.

⁵ Liikennepolitiikan osastoon sisältyy vuonna 2012 Saimaan kanavavaltuutetun toimisto (16.2.2012 asti Saimaan kanavan hoitokunta), jonka htv: t ovat 5, palkat 226 344 euroa, vuokrat 16 805 euroa ja muut toimintamenot 30 858 euroa, yhteensä 274 007 euroa.

⁶ Yhteiset sisältävät yhteisten tilojen vuokran, työterveyshuollon kustannusten palautuksen ja irtaimen omaisuuden myynnin. Vuoden 2010 luvussa on vuosien 2008 ja 2009 työterveyshuollon palautus.

⁷ Henkilötyövuosiluvut sisältävät ministeriön toimintameno-rahoinnin lisäksi Ilmatieteen laitoksen toimintameno-rahoinnilla rahoitetut henkilötyövuodet.

⁸ Valtioneuvoston yhteisen palkkausjärjestelmän kariutumisen vuoksi vuoteen 2009 kohdistuvia palkkoja on maksettu vuonna 2010 yhteensä noin 350 000 euroa, joka jakautuu osastoittain seuraavasti: liikennepolitiikan osasto 159 000, viestintäpolitiikan osasto 66 000, yleinen osasto 100 000, johto 5 000 ja ministeriön viestintä 20 000 euroa.

⁹ Tutkimus ja kehittäminen sisältää myös joukkoliikenteen tutkimuksen.

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Ministeriön maksullisen toiminnan tuotot muodostuivat valtion maksuperustelain nojalla säädetyn liikenne- ja viestintäministeriön maksullisista suoritteista annetussa asetuksessa (1266/2011) hinnoitelluista julkisoikeudellisista suoritteista ja muista maksullisista suoritteista sekä erillislakien mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista. Maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisiin suoritteiden tuotot kertyivät vesiliikennettä koskevista luvista ja tieliikennettä ja moottorikäyttöistä ajoneuvoa koskevista luvista. Liiketaloudellisin perustein hinnoitellut muut maksulliset suoritteet olivat paperikopioita. Tuotot erillislakien mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista muodostuivat televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) mukaisista ohjelmistolupien hakemusmaksuista, viestintämarkkinalain (393/2003) mukaisista toimilupien hakemusmaksuista, rautatielain (304/2011) mukaisista toimilupien hakemusmaksuista ja postilain (415/2011) mukaisista hakemusmaksuista.

Tuotot olivat yhteensä 17 266 euroa ja ne vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 117 904 euroa. Maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden tuottojen vähentyminen johtui ajoneuvojen mittoja ja massoja koskevien poikkeuslupien myöntämisen päättymisestä vuoden 2011 lopussa ja eräiden suoritteiden siirrosta Liikenteen turvallisuusvirastoon 1.1.2012 alkaen.

Erillislakien mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden tuottoja kertyi televisio- ja radiotoiminnan ohjelmistolupien hakemusmaksuista 3 000 euroa, verkkotoimiluvan hakemusmaksuista 8 000 euroa ja rautatieliikenteen harjoittamisen toimilupien hakemusmaksuista 2 000 euroa. Postitoiminnan toimilupien hakemusmaksuja oli yksi ja siitä kertyi tuottoa 1 000 euroa. Tuotot olivat 40 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2011. Tämä johtui lähinnä ohjelmistolupien hakemusmaksujen vähentymisestä. Hakemusmaksuja kertyi vähemmän, koska haettavina olleita toimilupia oli edellisvuotista vähemmän.

Taulukko 20. Maksullisen toiminnan tuotot

(euroa, ilman arvonlisäveroa)	2010	2011	2012
Maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet	126 830	81 170	2 820
Maksuperustelain mukaiset muut suoritteet	842	-	446
Erillislakien mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet	165 000	54 000	14 000
Yhteensä	292 672	135 170	17 266

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmia ei laadittu, koska kaikkien maksullisen toiminnan osa-alueiden tuotot jäivät alle 100 000 euroa. Maksullisen toiminnalle ei ollut asetettu tavoitetta.

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja kertyi 64 549 euroa ja ne kaikki saatiin EU:lta. Tuotot vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna 41 327 euroa. Tähän vaikutti sektoritutkimuksen neuvottelukunnan alue- ja yhdyskuntarakenteet ja infrastruktuurit ohjelman hankkeen päättymisen vuonna 2011. EU:lta saadut yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat tuottoja EU:n osarahoittamista tutkimus- ja kehittämishankkeista. EU:lta saadut tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 21. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot

(euroa, ilman arvonlisäveroa)	2010	2011	2012
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot EU:lta	23 393	31 438	64 549
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot valtion virastoilta ja laitoksilta	187 474	74 438	-
Muut yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	-	-	-
Yhteensä	210 867	105 876	64 549

Älykkään liikenteen tavoiteohjelma sisältää EU-hankkeet iCar Support, EasyWay Viking, 2Deside ja EU CIP eCall HeEro sekä Älyliikenteen Eurooppakongressin ITS Europe 2014 valmistelun. Hankkeiden tavoitteena on edistää älyliikenteen direktiivin mukaisten yhteentoimivien älyliikenteen palvelujen toteuttamista. Ministeriö osallistuu EU:n kolmivuotiseen 2011–2013 HeEro hankkeeseen autojen automaattisen hätäviestijärjestelmän eCall käyttöönottamiseksi. Kansallinen HeEro hanke rahoitetaan yhteisrahoitteisesti konsortion kansallisten jäsenten liikenne- ja viestintäministeriön, sisäasiainministeriön, Häätäkeskuslaitoksen, Teknologian tutkimuskeskus VTT:n ja Ramboll:n kesken ja lisäksi saadaan EU-rahoitusta. Älykkään liikenteen tavoiteohjelman HeEro hankkeen EU:lta saatua rahoitusta tuloutettiin 4 860 euroa. EasyWay Viking -hankkeeseen EU:lta saaduista tutkimus- ja kehittämisrahasta tuloutettiin vuoden 2012 toisessa lisätalousarviossa 15 000 euroa. Korvaukset osallistumisesta on saatu pääosin jälkikäteen.

Ministeriö on osallistunut kansainvälisen ilmastonmuutostutkimuksen European Partnership in Polar Climate Science POLARCLIMATE hankkeen SvalGlac -osahankkeen rahoitukseen. Hankkeeseen saatiin kertomusvuonna EU:lta rahoitusta 10 221 euroa. Hanke ennustaa jäätiköiden sulamista ja tuloksia hyödynnetään varoitusjärjestelmien toteuttamisessa. Hankkeen loppuraportin laatiminen on viivästynyt vuodelle 2013, sillä kenttätöitä on estänyt jään puuttuminen vuoristossa.

Liikenne- ja viestintäministeriön on osallistunut kansainväliseen liikennetutkimuksen rahoittajien ERANET Transport -verkostoitumishankkeeseen. Hankkeessa toteutettua kansainvälistä vertailua liikenteen maksujärjestelmistä on hyödynnetty oikeudenmukaista ja älykästä liikennettä käsittelevässä työryhmässä. Hankkeeseen saatiin kertomusvuonna rahoitus EU:lta 27 656 euroa.

Ministeriö toimi aktiivisesti EU:n Itämeristrategian meriturvallisuutta koskevan prioriteettialue 13:n koordinaattorina yhdessä Tanskan merenkulkuhallinnon kanssa. Vuoden aikana viimeisteltiin prioriteettialueen tavoitteet ja niiden saavuttamista kuvaavat mittarit ja osallistuttiin aktiivisesti strategiaa koskevan toimintasuunnitelman uudistamiseen. Prioriteettialueen alle hyväksyttiin vuoden aikana kolme uutta lippulaivahanketta. Myös jo alkaneet lippulaivahankkeet etenivät pääosin hyvin. Prioriteettialueen johtoryhmä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Helsingissä toukokuussa 2012 järjestetyn kokouksen yhteydessä pidettiin Itämeren meriturvallisuuden kehitystä käsitellyt työpaja, jonka tuloksia hyödynnettiin prioriteettialueen johdolla valmistellussa meriturvallisuusskenaariotyössä. Skenaariotyö teetettiin Turun yliopiston Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksella (MKK). Lisäksi kehitettiin prioriteettialueen internetsivuja ja painatettiin englannin- ja venäjänkielinen esite prioriteettialueesta ja sen alaisista lippulaivahankkeista. Vuodelle 2012 EU:lta saatua matkakustannuksiin saatua rahoitusta tuloutettiin 6 693 euroa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma ei laadittu, koska toiminnan tuotot jäivät alle 100 000 euroa. Ministeriön yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ollut asetettu kustannusvastaavuustavoitetta.

1.5 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysissä selvitetään talouden kehitystä ja rakennetta. Tilinpäätöslaskelmat, joita ovat talousarvion toteutumalaskelma, tuotto- ja kululaskelma sekä tase esitetään, tilinpäätöksen luvuissa 2-4.

1.5.1 *Rahoituksen rakenne*

Ministeriöllä oli vuonna 2012 käytettävissään määrärahoja yhteensä 111,7 miljoonaa euroa, mikä oli 7,5 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Käytettävissä olleista määrärahoista 110,6 miljoonaa euroa oli liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan määrärahoja ja 1,1 miljoonaa euroa muiden hallinnonalojen liikenne- ja viestintäministeriölle osoittamia määrära-

hoja. Käytettävissä olevista määrärahoista oli edellisiltä vuosilta siirrettyjä 13,3 miljoonaa euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 27,1 miljoonaa euroa. Ministeriön toimintamenoihin nettoutettiin maksullisen toiminnan tuottoja 0,02 miljoonaa euroa ja yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja 0,05 miljoonaa euroa.

Joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen oli käytettävissä yhteensä 62,355 miljoonaa euroa, josta 56,712 miljoonaa euroa varsinaisessa talousarviossa osoitettua rahoitusta ja 5,662 miljoonaa euroa vuodelta 2010 ja 2011 siirtyneitä määrärahoja.

Joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen ministeriön vastuulla on ollut jakamaton, vuoden 2012 määrärahaa 40,925 miljoonaa euroa. Liikenne- ja viestintäministeriö on vahvistanut päätöksellään 16.2.2012 joukkoliikenteen rahoituksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuskohtaiset kiintiöt. Tämän päätöksen mukaisesti liikenne- ja viestintäministeriö on osoittanut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten liikenteen vastuualueiden käyttöön alueellisen liikenteen palvelujen ostoon, hintavelvoitteisiin ja kehittämiseen tarkoitettua rahoitusta yhteensä 39,997 miljoonaa euroa. Toisessa lisätalousarviossa siirrettiin 28 000 euroa momentille 32.50.63. Kainuun kehittämisraha.

Ministeriö on osoittanut Liikennevirastolle 2,300 miljoonaa euroa kehittämishankkeisiin ja liikumisen ohjaukseen. Merenkurkun liikenteeseen on osoitettu 0,250 miljoonaa euroa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen käyttöön.

Ministeriöllä itsellään oli tilijaottelun perusteella käytettävissä joukkoliikenteen palvelujen ostoihin ja kehittämiseen 55,8 miljoonaa euroa, josta junien kaukoliikenteen ja Kemijärven yöjunaliikenteen ostojen osuus oli 33,9 miljoonaa euroa ja junien lähijunaliikenteen ostot 9,7 miljoonaa euroa.

Taulukko 22. Rahoituksen rakenne 2012

(1 000 euroa)	Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha	Vuoden 2012 määräraha (TA+LTA)	Käytettävissä yhteensä	Käytetty
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	12 373	98 231	110 604	83 485
Hallinto ja toimialan yhteiset menot	4 906	23 293	28 199	21 576
Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot	4 906	21 168	26 074	19 822
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	0	371	371	0
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot		1 260	1 260	1 260
Eräät valtionavut		494	494	494
Liikenneverkko	1 100	6 473	7 573	5 011
Valtionavustus länsimetron suunnitteluun	0	4 133	4 133	4 011
Avustus Finavia Oyj: lle	1 100	0	1 100	0
Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon	0	2 340	2 340	1 000
Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut	6 304	63 756	70 060	56 272
Valtionavustus koulutuksesta		841	841	841
Alusinvestointien ympäristötuki		2 000	2 000	2 000
Luotsauksen hintatuki	642	4 200	4 842	4 003
Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen	5 662	56 715	62 377	49 428
Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen		4 600	4 600	500
Sanomalehdistön tuki		500	500	500
Digitaalisten palveluiden toimintaympäristön kehittäminen		4 100	4 100	0
Tutkimus	63	109	172	126
Ilmatieteen laitoksen toimintamenot	63	109	172	126
Muut hallinnonalat	897	197	1 094	1 073
Ulkoasiainministeriön hallinnonala	897	90	987	966
Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonnalisämenot		90	90	90
Lähialueyhteistyö	897	0	897	876
Valtiovarainministeriön hallinnonala	0	107	107	107
Kehittämisen- ja koulutustoiminta	0	27	27	27
Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot	0	80	80	80
Talousarviorahoitus yhteensä	13 270	98 428	111 698	84 558
Peruutettu: Lähialueyhteistyö 20 539,82 euroa (v. 2010)				

1.5.2 Talousarvion toteutuminen

Tuloarviotilit

Kokonaistulokertymä oli 0,05 miljoonaa euroa. Tulokertymä väheni vuoteen 2011 verrattuna, jolloin kertymä oli 0,3 miljoonaa euroa. Osinkotuloja ei kertynyt lainkaan kun edellisenä vuonna niitä oli 0,2 miljoonaa euroa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muihin tuloihin oli budjetoitu ministeriölle 65 000 euroa. Tilinpäätöksessä tulokertymä oli 29 119 euroa. Tulot vähentyivät 25 561 euroa vuoteen 2011 verrattuna. Tämä johtui televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain mukaisten hakemusmaksujen vähentymisestä.

Siirrettyjen määrärahojen peruutukset olivat 20 540 euroa. Peruutus koski ulkoasiainministeriön hallinnonalan lähialueyhteistyömäärärahaa.

Menoarviotilit

Määrärahoja käytettiin vuonna 2012 yhteensä 84,6 miljoonaa euroa, joka on 20,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2011. Edellisvuotta vähemmän määrärahoja käytettiin varsinkin joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen.

Ministeriön toimintamenoihin oli käytettävissä 26,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2012 talousarvion määrärahaa oli käytettävissä 21,2 miljoonaa euroa ja vuodelta 2011 siirtynyttä määrärahaa 4,9 miljoonaa euroa. Toimintameno määrärahan käyttö oli 19,8 miljoonaa euroa ja vuodelle 2013 siirrettiin 6,3 miljoonaa euroa. Toimintamenojen käyttö oli 3,5 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Toimintamenoihin ei enää sisällynyt Eurocontrol jäsemaksua, joka siirrettiin vuoden 2012 talousarviossa Liikenteen turvallisuusvirastolle. Vuonna 2011 jäsenmaksu oli 2,8 miljoonaa euroa. Kolmannessa lisätalousarviossa toimintamenoihin saatiin 0,5 miljoonaa euroa ICT ja media-alan tutkimus- ja kehittämistarpeita palvelevan osaamis- ja yhteistyöverkoston perustamiseen (FinICT). Määräraha siirrettiin kokonaisuudessaan vuodelle 2013, jolloin päätökset määrärahan käytöstä tehdään.

Toimintameno määrärahaan vuodesta 2007 lähtien sisältyneisiin tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoihin oli käytettävissä 3,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2012 toimintameno määräraha näihin menoihin varattiin 2,2 miljoonaa euroa ja lisäksi vuodelta 2011 siirtynyttä määrärahaa oli käytettävissä 1,3 miljoonaa euroa. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan käytettiin 2,7 miljoonaa euroa, joka oli 0,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2011. Yhteisrahoitteen toiminnan tuloja nettoutettiin tutkimusmenoihin 0,04 miljoonaa euroa (2011: 0,1 miljoonaa euroa). Ministeriön tutkimus- ja kehittämistoiminnan uudet linjaukset laadittiin vuoden 2012 lopulla.

Toimintameno määrärahasta käytettiin rakennustuotteiden markkinavalvontaan 30 000 euroa. Valvonnan toteutti Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ministeriön ja viraston välisen sopimuksen mukaisesti.

Tietoyhteiskuntaohjelman toteuttamiseen toimintamenoista käytettiin 0,2 miljoonaa euroa, joka oli kaikki vuodelta 2011 siirrettyä määrärahaa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan *tuottavuusmäärärahaa* oli käytettävissä 371 000 euroa. Määräraha siirrettiin kokonaisuudessaan vuodelle 2012.

Länsimetron suunnitteluun myönnettiin valtionavustusta 4,0 miljoonaa euroa. Länsimetron suunnittelukustannukset painottuvat suunnittelujakson loppupuolelle ja valtionavustuksen maksatus perustuu saajan toteutuneisiin kustannuksiin. Suunnittelutyö jatkuu vielä vuoden 2013 puolelle saakka. Määrärahasta siirrettiin seuraavalle vuodelle 0,1 miljoonaa euroa.

Eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon oli käytettävissä 2,3 miljoonaa euroa valtionavustusta. Määrärahaa osoitettiin 0,7 miljoonaa euroa Seinäjoen ja 0,3 miljoonaa Mikkelin lentokentän rakenteiden ja laitteiden ylläpitomenoihin ja investointeihin. Seuraavalle vuodelle siirrettiin 1,3 miljoonaa euroa.

Alusinvestointien ympäristötukeen oli käytettävissä 2,0 miljoonaa euroa, joka käytettiin kaikki valtionavustukseen alusten ympäristönsuojelua parantaviin investointeihin Gaiamare Oy:lle.

Luotsauksen hintatukeen oli käytettävissä 4,8 miljoonaa euroa, josta käytettiin 4,0 miljoonaa euroa Saimaan luotsaustoiminnan alijäämän kattamiseen. Hintatuesta jäi käyttämättä Saimaan liikenteen vähennyttä 0,8 miljoonaa euroa, joka siirrettiin vuodelle 2013.

Valtionavustus koulutukseen oli 841 000 euroa. Määrärahaa sai käyttää valtionavustusten maksamiseen rautatieliikenteen ammattikoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Määräraha käytettiin kokonaisuudessaan avustukseen VR-Yhtymä Oy:lle.

Joukkoliikenteen palvelujen oston ja kehittämiseen käytettiin 49,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2011 junien kaukoliikenteen oston osoitettu määräraha oli budjetoitu muista joukkoliikenteen ostoista erikseen arviomäärärahamentille. Kertomusvuoden talousarviossa momentti yhdistettiin joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen momenttiin. Junien kaukoliikenteen ja Kemijärven yöjunaliikenteen oston käytettiin 30,7 miljoonaa euroa (2011: 34,7 miljoonaa euroa), junien lähiliikenteen oston 8,8 miljoonaa euroa (2011: 10,1 miljoonaa euroa), kehittämishankkeisiin ja liikkumisen ohjaukseen 0,3 miljoonaa euroa (2011: 0,7 miljoonaa euroa) ja lentoliikenteen palvelujen oston 1,4 miljoonaa euroa (2011: 1,2 miljoonaa euroa). Suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen käytettiin 8,2 miljoonaa euroa (2011: 10,0 miljoonaa euroa). Vuodelle 2013 momentin määrärahaa siirrettiin 12,9 miljoonaa euroa.

Valtionavustuksiin liikenne- ja viestintäalan yhteisöille ja museotoimintaan osoitettiin 494 000 euroa.

Avustukseen Finavia Oyj:lle on vuoden 2011 talousarviossa myönnetty 1,1 miljoonaa euroa Tampere–Pirkkala lentoaseman kakkosterminalin korjausinvestoinnin toteuttamiseksi. Määräraha siirrettiin kokonaan vuodelle 2013.

Sanomalehdistön tukeen käytettiin 500 000 euroa. Tuki on suunnattu ruotsin, saamen, karjalan ja romanin kielillä sekä viittomakielellä julkaistuille sanomalehdille ja verkkojulkaisuille sekä ruotsinkielisille uutispalveluille.

Digitaalisten palveluiden toimintaympäristön kehittämiseen oli käytettävissä kolmannessa lisätalousarviossa saatu määräraha 4,1 miljoonaa euroa, joka siirrettiin kokonaan seuraavalle vuodelle. Määräraha on tarkoitettu pilvipalveluiden kehitys- ja testausympäristön perustamiseen. Hanketta suunniteltiin vuoden 2012 aikana, mutta päätökset määrärahan käytöstä tehdään vuonna 2013.

Ilmatieteen laitoksen toimintamenoja käytettiin ministeriöön tehtyjen virkasiirtojen aiheuttamiin henkilöstökuluihin ja tutkimushankkeisiin.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenoihin oli käytettävissä 393,8 miljoonaa euroa. Ministeriö käytti määrärahaa 1,3 miljoonaa euroa, joka on 0,2 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän.

Lähialueyhteistyöhön oli käytettävissä ulkoasiainministeriön määrärahaa 0,9 miljoonaa euroa, joka kaikki oli edellisiltä vuosilta siirrettyä määrärahaa. Määrärahaa käytettiin kokonaan lukuun ottamatta vuodelta 2010 siirtynyttä määrärahaa, josta peruutettiin 20 540 euroa. Lähialueyhteistyön painopisteenä Luoteis-Venäjällä ovat olleet Pietari ja Leningradin alue, joiden liikennejärjestelmien kehittämiseen on pyritty vaikuttamaan tukemalla Suomen ja kohdealueen kahdenvälisiä suhteita sekä edistämällä EU:n poliittisia tavoitteita toteutettujen yhteishankkeiden avulla mm. logistiikassa ja älyliikenteessä.

Valtiovarainministeriön pääluokan määrärahaa Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaukset oli käytettävissä 79 639 euroa. Määräraha ei riittänyt ministeriön kansallisen asiantuntijan palkkaukseen ja 25 707 euroa näistä menoista katettiin ministeriön toimintamäärärahasta. Valtiovarainministeriön pääluokasta oli käytettävissä myös 27 000 euroa momentilta Kehittämisen- ja koulutustoiminta kehittämissuunnitelmaan valtionhallinnon kokonaissuorituskykyä tukevan ohjausjärjestelmän suunnittelu.

Valtuudet

Vuoden 2012 talousarviossa myönnettiin uutena valtuutena 135,6 miljoonaa euroa junien kaukoliikenteen ostoihin ja 37,6 miljoonaa euroa junien lähiliikenteen ostoihin. Junien kaukoliikenneostoon osoitettua valtuutta käytettiin 135,6 miljoonaa euroa ja valtuuden käytöstä aiheutui menoja vuonna 2012 30,659 miljoonaa euroa. Junien lähiliikenteen ostoon osoitettua valtuutta käytettiin 37,6 miljoonaa euroa ja valtuuden käytöstä aiheutui menoja vuonna 2012 8,837 miljoonaa euroa. Vuonna 2013 junaliikenteen ostojen määrärahatarve on 47,509 miljoonaa euroa, vuonna 2014 43,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2015 43,095 miljoonaa euroa.

Aikaisempina vuosina myönnettyistä valtuuksista aiheutui vuonna 2012 menoja yhteensä 6,011 miljoonaa euroa, josta 4,011 miljoonaa euroa aiheutui maksetusta valtionavustuksesta länsimetron suunnitteluun ja 2 miljoonaa euroa maksetusta alusinvestointien ympäristötuesta. Vuonna 2013 määräraha tarve on 28,122 miljoonaa euroa.

1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot olivat 0,4 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2011 olivat 0,5 miljoonaa euroa. Sekä maksullisen toiminnan tuotot että muut tuotot vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat 17 266 euroa (2011: 135 170 euroa). Maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot vähentyivät 78 350 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui ajoneuvojen mittoja ja massoja koskevien poikkeuslupien myöntämisen päättymisestä vuoden 2011 lopussa. Erillislakien mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden tuottoja kertyi 40 000 euroa edellisvuotta vähemmän televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain mukaisten hakemusmaksujen vähentymisen vuoksi.

Vuokratuottoja ei ollut. Henkilöstöravintolalta ei edellisen vuoden tapaan peritty vuokraa.

Muihin toiminnan tuottoihin sisältyi yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja 64 548 euroa (2011: 105 876) ja yhteistoiminnan kustannusten korvauksia 135 605 euroa (2011: 128 041) Valtion televisio- ja radiorahastolta saadut tuotot olivat 177 359 euroa (2011: 150 170,18 euroa).

Toiminnan kulut, yhteensä 21,5 miljoonaa euroa, olivat 4,3 miljoonaa euroa edellisvuotta pienemmät. Tämä johtui pääasiassa muiden kulujen ja palvelujen ostojen vähentymisestä. Henkilöstökulut kasvoivat 0,5 miljoonaa euroa ja olivat 12,1 miljoonaa euroa. Vuokriin käytettiin 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2011. Palvelujen ostoihin käytettiin 5,5 miljoonaa euroa, joka oli 1,5 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen ostot vähentyivät 1,1 miljoonaa euroa. Muut kulut vähentyivät 2,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2011 muihin kuluihin sisältyi Eurocontrol jäsenmaksu 2,8 miljoonaa euroa. Kertomusvuonna jäsenmaksun maksoi Liikenteen turvallisuusvirasto. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot vähentyivät 0,5 miljoonaa euroa.

Rahoitustuotot olivat 0,2 miljoonaa euroa (2011: 10,7 miljoonaa euroa). Rahoitustuottoihin kirjattiin 187 105 euroa Finavia Oyj:n omistaman säähavaintopalvelujärjestelmän valtiolle siirron yhteydessä. Finavia Oyj:n yhtiökokous päätti 16.3.2012 jakaa osakkeenomistajille varoja osakeyhtiölain 13 luvun 1 §:n mukaisena varojen jakamisena vapaan oman pääoman rahastosta siten, että säähavaintopalvelujärjestelmä siirretään Suomen valtiolle liikenne- ja viestintäministeriön hallintaan 1.6.2012 tilinpäätöksen mukaisesta käyvästä arviostaan 187 105 eu-

roa. Ministeriö siirsi järjestelmän päätöksensä 1.6.2012 mukaisesti välittömästi edelleen Ilmatieteen laitoksen hallintaan 1.6.2012 lukien. Rahoitustuotot vähentyivät 10,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2011 rahoitustuottoihin sisältyi Meritaito Oy:n maksamaa osinkoa 0,2 miljoonaa euroa ja lähes 10,5 miljoonan euron kirjaus IP-Kiinteistöt Oy:n osakkeiden valtiolle siirron yhteydessä.

Rahoituskulut 400 euroa (2011: 0,6 miljoonaa euroa) sisälsi viivästyskorkoja ja muita rahoituskuluja. Vuonna 2011 rahoituskuluihin sisältyi sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistoksi kirjattu ministeriön taseessa olevan Meritaito Oy:n omistuksen arvon vähennys 0,6 miljoonaa euroa, joka tehtiin yhtiön aloittavan taseen täsmennyksen vuoksi.

Satunnaiset tuotot muodostuvat matkan peruuntumisen vuoksi saadusta korvauksesta 1 119 euroa. *Satunnaisia kuluja* ei ollut kuten ei edellisenäkään vuonna.

Siirtotalouden kulut olivat yhteensä 62,2 miljoonaa euroa (vuonna 2011: 78,4 miljoonaa euroa), josta käytettiin joukkoliikennepalveluiden ostoihin ja kehittämiseen 49,3 miljoonaa euroa, Länsimetron suunnitteluun 4,0 miljoonaa euroa, alusinvestointien ympäristötukeen 2,0 miljoonaa euroa, VR-Yhtymä Oy:lle rautatieliikenteen ammatilliseen koulutuksen kustannuksiin 0,8 miljoonaa euroa, sanomalehdistön tukeen 0,5 miljoonaa euroa, luotsauksen hintatukeen 4,0 miljoonaa euroa ja avustuksina yksityisille lentokentille 1,0 miljoonaa euroa. Lisäksi kuluihin sisältyi muita valtionavustuksia ja kansainvälisille järjestöille maksettuja rahoitusosuuksia 0,6 miljoonaa euroa. Sektoreittain siirtotalouden kulut jakautuivat seuraavasti: kulut kunnille 11,2 %, kuntayhtymille 9,2 %, elinkeinoelämälle 77,6 %, voittoa tavoittelemattomille yhteisöille 1,8 % ja muut kulut 0,2 %. Käyttötalouteen kuluista kohdistui 89,6 % ja pääomatalouteen 10,4 %. *Siirtotalouden tuottoja* ei ollut, kuten ei edellisenäkään vuonna.

Perityt arvonlisäverot olivat yhteisöhankintojen arvonlisäveroja.

Suoritetut arvonlisäverot olivat 1,4 miljoonaa euroa (2011: 1,7 miljoonaa euroa). Arvonlisävero maksettiin edellisvuotta vähemmän toiminnan kulujen vähentymisen vuoksi.

Vuoden 2012 *kulujäämä* oli 84,5 miljoonaa euroa (2011: 95,3 miljoonaa euroa). Kulujäämän laskuun vaikutti varsinkin siirtotalouden kulujen vähentyminen 16,2 miljoonalla eurolla.

1.5.4 Tase

Ministeriön omaisuus oli yhteensä 307,9 miljoonaa euroa. Omaisuus muodostuu pääasiassa käyttöomaisuusarvopapereista, joiden arvo oli 307,6 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma oli 0,1 miljoonaa euroa edellisvuotta pienempi.

Käyttöomaisuusarvopapereissa ja muissa pitkäaikaisissa sijoituksissa ei tapahtunut muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Erä sisältää kolmen valtion kokonaan omistaman yhtiön Finavia Oyj:n, Finnipilot Pilotage Oy:n ja Yleisradio Oy:n omistusten arvon. Aineellisten hyödykkeiden arvo laski edelleen ja oli 0,04 miljoonaa euroa.

Lyhytaikaiset saamiset sisälsivät myyntisaamisia 5 580 euroa, joka oli 31 090 euroa edellisvuotta vähemmän. Siirtosaamisia oli 49 361 euroa, josta korkosaamisena TAP-yhtiöt Oy:n tileistä poistetun lainan korko 16 386,58 euroa. Lainan korkoa koskevien menettelyjen selvittäminen valtiovarainministeriön kanssa on vielä kesken. Muita lyhytaikaisia saamisia oli 175 873 euroa, josta 135 923 euroa oli saamisia Valtion televisio- ja radiorahastolta. Ennakkomaksuja oli 1 101 euroa. Lyhytaikaiset saamiset vähentyivät 0,1 miljoonaa euroa vuoteen 2011 verrattuna.

Lyhytaikainen vieraspääoma oli 19,4 miljoonaa euroa, joka oli 0,8 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Ostovelat olivat 15,7 miljoonaa euroa, vähennystä edelliseen vuoteen oli 0,2 miljoonaa euroa. Siirtovelat 2,4 miljoonaa euroa muodostui lähes kokonaan lomapalkkavelasta.

Muut lyhytaikaiset velat sisälsivät TEN-tukea 0,7 miljoonaa euroa. Komissio on päättänyt 3.8.2012 unionin rahoitustuen myöntämisestä yhteistä etua koskevalle hankkeelle "Rautatie-yhteys Kouvolasta Kotkan ja Haminan satamiin, parannustyöt ja uuden ratapihan rakennustyöt" – 2007-FI-12010-P – Euroopan laajuisten liikenneverkkojen alalla (TEN-T) 10 päivänä joulukuuta 2008 tehdyn päätöksen C(2008) 7887 muuttamisesta. Päätökseen perustuen komissio on maksanut 19.11.2012 746 500 euron ennakkomaksun vuosien 2013–2015 investointeihin. Tuki on suunniteltu käytettävän Kotolahti/Mussalon turvalaitteisiin. Tuki edellyttää 20 miljoonan euron investointeja vuosina 2013–2015. Koska Liikennevirasto on ilmoittanut, että perusväylänpidosta ei kyseistä investointia voida rahoittaa, liikenne- ja viestintäministeriö ei ole siirtänyt päätöksellään komission maksamaa ennakkomaksua Liikennevirastolle. Mikäli investointia ei toteuteta, joudutaan ennakkomaksu palauttamaan komissiolle takaisin.

1.6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Ministeriön johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävästä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullisen varmuus viraston toiminnan ja talouden lainmukaisuudesta, talousarvion noudattamisesta ja varojen turvaamisesta, toiminnan tuloksellisuudesta sekä taloutta ja tuloksellisuutta koskevien oikeiden ja riittävien tietojen tuottamisesta.

Ministeriön sisäistä valvontaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla mm. tarkoituksenmukaisten toimintaprosessien ja työnjaon, kontrollien, ohjeiden dokumentoinnin, koulutuksen sekä tiedonkulun avulla. Aikaisempina vuosina tunnistettujen puutteiden korjaamiseen on ryhdytty ja asetetut tavoitteet on saavutettu pääosin. Tätä työtä on tukenut toimintastrategia ja siinä esitetyt toimenpiteet sekä niiden käytäntöön vienti.

Vuonna 2012 toteutettiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan itsearviointi, jonka mukaan ministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila vaatii kaikilla osa-alueilla kehittämistoimia. Tehdyn arvioinnin perusteella ministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menetykset ovat kuitenkin vähintään tyydyttävällä tasolla.

Kehittämiskohteiksi vastaajat arvioivat ministeriön hankintaosaamisen tilan ja lainsäädäntöprosessin hoitamiseen varattujen resurssien ja osaamisen riittävyyden. Hankintaosaamista on vahvistettu uusrekrytoinnilla.

Kyselyn tuloksena esiin nousseista puutteista ministeriön osastoille asetettiin seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet vuodelle 2013:

- Lainsäädäntöprosessi on selkeästi johdettu ja säädösvalmistelu on ammattitaitoista.
- Hallinnonalan tulosohejausta on kehitetty strategisemmaksi, vaikuttavammaksi ja ketterämmäksi hyödyntäen kumppanuusmallia.
- Ministeriön ja hallinnonalan virastojen ja laitosten välinen työnjako on selkiytetty ja todettu toimivaksi.
- Henkilöstön laadullisen ja tehokkaan käytön varmistamiseksi on laadittu henkilöstöstrategia.

Tavoitteiden toteutumista seurataan puolivuotisraportoinnin avulla.

1.7 Arviointien tulokset

Ministeriössä ei ole tehty erillisiä arviointeja.

1.8 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Vuoden 2012 aikana ei ole havaittu väärinkäytöksiä tai rikoksia eikä esitutkinnassa tai oikeuskäsittelyssä ole näitä koskevia asioita. Valtionavustusten takaisinperintöjä ei ole tehty.

2. Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2011	Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2012	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	0,00	518	518,08	0,00	100,00 %
11.04.01. Arvonlisävero	0,00	518	518,08	0,00	100,00 %
12. Sekalaiset tulot	55 750,46	85 540	49 658,84	-35 880,98	58,05 %
12.31.99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot	54 680,27	65 000	29 119,02	-35 880,98	44,80 %
12.31.99.1. Liikenne- ja viestintäministeriön tulot	54 680,27	65 000	29 119,02	-35 880,98	44,80 %
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	1 070,19	20 540	20 539,82	0,00	100,00 %
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	234 565,69	0	0,00	0,00	0,00 %
13.03.01 Osinkotulot ja osakkeiden nettomyyntitulot (nettob)	234 565,69	0	0,00	0,00	0,00 %
Tuloarviotilit yhteensä	290 316,15	86 058	50 176,92	-35 880,98	58,31 %

Talousarvion toteutumalaskelma jatkuu

Päälukuan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2011	Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2012 määrärahojen		Tilinpäätös 2012	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2012	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2012	Käyttö vuonna 2012 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
24.	Ulkoasiainministeriön hallinnonala	576 944,66	89 921	89 921,39	0,00	89 921,39	0,00	897 436,30	897 436,30	876 896,48	0,00
24.01.29.	Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	66 444,66	89 921	89 921,39		89 921,39	0,00				
	24.01.29.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot	66 444,66	89 921	89 921,39		89 921,39	0,00				
24.20.66	Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v) (1 htv)	510 500,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	897 436,30	897 436,30	876 896,48	0,00
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	77 690,00	106 639	106 639,00	0,00	106 639,00	0,00	0,00	106 639,00	106 639,00	0,00
28.01.01.	Valtiovarainministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	0,00	27 000	27 000,00	0,00	27 000,00	0,00	0,00	27 000,00	27 000,00	0,00
	28.01.01.2.1. Kehittämis- ja koulutustoiminta	0,00	27 000	27 000,00	0,00	27 000,00	0,00	0,00	27 000,00	27 000,00	0,00
28.60.01.	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v) (25 htv)	77 690,00	79 639	79 639,00	0,00	79 639,00	0,00	0,00	79 639,00	79 639,00	0,00
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	93 667 822,34	98 231 243	72 759 203,43	25 472 039,43	98 231 242,86	0,00	12 373 474,31	108 350 474,31	81 230 277,10	27 120 197,21
31.01.01.	Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	23 827 000,00	21 168 000	14 915 931,80	6 252 068,20	21 168 000,00	0,00	4 905 591,50	26 073 591,50	19 821 523,30	6 252 068,20
31.01.21.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	61 924,00	371 000	0,00	371 000,00	371 000,00	0,00	0,00	371 000,00	0,00	371 000,00
31.01.29.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 429 896,79	1 260 243	1 260 242,86		1 260 242,86	0,00				

Talousarvion toteutumalaskelma jatkuu

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2011	Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2012 määrärahojen		Tilinpäätös 2012	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2012	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2012	Käyttö vuonna 2012 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
31.01.40. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	782 000,00	494 000	494 000,00		494 000,00	0,00				
31.01.40.1. Liikenne- ja viestintäalan museot	459 000,00	385 000	385 000,00		385 000,00	0,00				
31.01.40.2. Viestintäalan yhteisöt	100 000,00	84 000	84 000,00		84 000,00	0,00				
31.01.40.3. Suomen Ilmailuliitto ry:n tuki	193 000,00	0	0,00		0,00	0,00				
31.01.40.4. Liikennealan yhteisöt	30 000,00	25 000	25 000,00		25 000,00	0,00				
31.10.01. Liikenneviraston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	88 100,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.10.34. Valtionavustus länsimetron suunnitteluun (siirtomääräraha 2 v)	0,00	4 133 000	4 010 767,31	122 232,69	4 133 000,00	0,00	0,00	4 133 000,00	4 010 767,31	122 232,69
31.10.40. Avustus Finavia Oyj:lle (siirtomääräraha 3 v)	1 100 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	1 100 000,00	1 100 000,00	0,00	1 100 000,00
31.10.41. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v)	2 700 000,00	2 340 000	1 000 000,00	1 340 000,00	2 340 000,00	0,00	0,00	2 340 000,00	1 000 000,00	1 340 000,00
31.10.41.1. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen investointi- ja ylläpitomaihin	1 000 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.10.41.2. Valtionavustus Seinäjoen (Rengonharjun) lentokenttäinvestointiin (EK) (enintään)	1 700 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.30.42. Valtionavustus koulutuksesta (siirtomääräraha 3 v)	841 000,00	841 000	841 000,00	0,00	841 000,00	0,00	0,00	841 000,00	841 000,00	0,00
31.30.46. Alusinvestointien ympäristötuki (siirtomääräraha 3 v)	0,00	2 000 000	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00	0,00	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00
31.30.51. Luotsauksen hintatuki (siirtomääräraha 2 v)	4 200 000,00	4 200 000	3 360 696,47	839 303,53	4 200 000,00	0,00	641 978,42	4 841 978,42	4 002 674,89	839 303,53

Talousarvion toteutumalaskelma jatkuu

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2011	Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2012 määrärahojen		Tilinpäätös 2012	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2012	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2012	Käyttö vuonna 2012 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
31.30.63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	23 270 000,00	56 715 000	44 313 547,84	12 401 452,16	56 715 000,00	0,00	5 662 449,89	62 377 449,89	49 427 839,95	12 949 609,94
31.30.63.01. Junien lähiliikenteen ostot	0,00	9 700 000	8 732 119,75	967 880,25	9 700 000,00	0,00	0,00	9 700 000,00	8 732 119,75	967 880,25
31.30.63.02. Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot, hintavelvoitteet ja kehittäminen	0,00	15 000	0,00	15 000,00	15 000,00	0,00	0,00	15 000,00	0,00	15 000,00
31.30.63.03. Kehittämishankkeet ja liikumisen ohjaus	0,00	470 000	0,00	470 000,00	470 000,00	0,00	0,00	470 000,00	0,00	470 000,00
31.30.63.06. Lentoliikenteen palvelujen ostot	0,00	1 400 000	1 399 989,10	10,90	1 400 000,00	0,00	0,00	1 400 000,00	1 399 989,10	10,90
31.30.63.09. Suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetuki	0,00	11 230 000	3 522 535,45	7 707 464,55	11 230 000,00	0,00	0,00	11 230 000,00	3 522 535,45	7 707 464,55
31.30.63.10. Junien kaukoliikenteen ja Kemijärven yöjunaliikenteen ostot	0,00	33 900 000	30 658 903,54	3 241 096,46	33 900 000,00	0,00	0,00	33 900 000,00	30 658 903,54	3 241 096,46
31.30.63.1. Junien lähiliikenteen palvelujen osto	10 109 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	105 325,69	105 325,69	105 325,69	0,00
31.30.63.3. Valtakunnalliset kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimushankkeet	670 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	879 497,71	879 497,71	331 339,93	548 157,78
31.30.63.6. Lentoliikenteen palvelujen osto	1 200 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	10,82	10,82	10,82	0,00
31.30.63.8. Kemijärven yöjunaliikenteen osto	1 291 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09	0,09	0,09	0,00
31.30.63.9. Suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetuki	10 000 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	4 677 615,58	4 677 615,58	4 677 615,58	0,00

Talousarvion toteutumalaskelma jatkuu

Päluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2011	Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2012 määrärahojen		Tilinpäätös 2012	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2012	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2012	Käyttö vuonna 2012 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
31.30.65. Junien kaukoliikenteen osto (arviomääräraha)	33 377 901,55	0	0,00		0,00	0,00					
31.40.42. Sanomalehdistön tuki (kiinteä määräraha)	450 000,00	500 000	500 000,00		500 000,00	0,00					
31.40.43. Digitaalisten palveluiden toimintaympäristön kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	0,00	4 100 000	0,00	4 100 000,00	4 100 000,00	0,00	0,00	4 100 000,00	0,00	4 100 000,00	
31.40.44. Valtionavustus suomalaisten televisio- ja radio-ohjelmien lähettämiseen ulkomaille (kiinteä määräraha)	1 350 000,00	0	0,00		0,00	0,00					
31.50.01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (nettob)	190 000,00	109 000	63 017,15	45 982,85	109 000,00	0,00	63 454,50	172 454,50	126 471,65	45 982,85	
31.50.01.1. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot	190 000,00	109 000	63 017,15	45 982,85	109 000,00	0,00	63 454,50	172 454,50	126 471,65	45 982,85	
Määrärahatilit yhteensä	94 322 457,00	98 427 803	72 955 763,82	25 472 039,43	98 427 803,25	0,00	13 270 910,61	109 354 549,61	82 213 812,58	27 120 197,21	

Talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Vuoden 2012 valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2013 TA:ssa	Talousarvio-menot 2012	Määräraha-tarve 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
31.30.46. Alusinvestointien ympäristötuki	30 000							2 000	28 000				28 000
Aikaisempien vuosien valtuudet	30 000							2 000	28 000				28 000
31.60.34. Valtionapu länsimetron suunnitteluun	15 000							4 011	122				122
Aikaisempien vuosien valtuudet	15 000							4 011	122				122
31.30.63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen		173 200		173 200	173 200			39 496	47 509	43 100	43 095		133 704
Vuonna 2012 käytettävissä olevat valtuudet		173 200		173 200	173 200			39 496	47 509	43 100	43 095		133 704
Yhteensä	45 000	173 200		173 200	173 200			45 507	75 631	43 100	43 095		161 826

3. Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2012 - 31.12.2012		1.1.2011 - 31.12.2011	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	17 265,50		135 170,00	
Muut toiminnan tuotot	<u>377 763,42</u>	395 028,92	<u>409 775,45</u>	544 945,45
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	398 821,85		899 533,95	
Henkilöstökulut	12 067 106,68		11 551 273,75	
Vuokrat	2 109 261,68		1 947 471,76	
Palvelujen ostot	5 518 933,25		6 976 877,59	
Muut kulut	743 326,34		3 619 664,71	
Poistot	29 466,22		29 993,57	
Sisäiset kulut	<u>614 789,15</u>	<u>-21 481 705,17</u>	<u>718 710,65</u>	<u>-25 743 525,98</u>
JÄÄMÄ I		-21 086 676,25		-25 198 580,53
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	187 111,77		10 689 162,91	
Rahoituskulut	<u>-400,02</u>	186 711,75	<u>-617 721,16</u>	10 071 441,75
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	1 119,46		2 870,30	
Satunnaiset kulut	<u>-0,00</u>	1 119,46	<u>-0,00</u>	2 870,30
JÄÄMÄ II		-20 898 845,04		-15 124 268,48
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Kunnille	6 996 964,02		4 540 222,83	
Kuntayhtymille	5 734 995,00		11 778 664,80	
Elinkeinoelämälle	48 303 773,88		58 851 111,25	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 130 250,00		3 242 100,00	
Ulkomaille	<u>81 593,00</u>	<u>-62 247 575,90</u>	<u>0,00</u>	<u>-78 412 098,88</u>
JÄÄMÄ III		-83 146 420,94		-93 536 367,36
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	518,08		4 887,50	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-1 394 187,89</u>	<u>-1 393 669,81</u>	<u>-1 738 908,58</u>	<u>-1 734 021,08</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-84 540 090,75</u>		<u>-95 270 388,44</u>

4. Tase

31.12.2012

31.12.2011

VASTAAVAA

KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET
SIJOITUKSET

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Koneet ja laitteet	<u>39 963,44</u>	39 963,44	<u>69 429,66</u>	69 429,66
--------------------	------------------	-----------	------------------	-----------

KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT
PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET

Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>307 599 345,34</u>	<u>307 599 345,34</u>	<u>307 599 345,34</u>	<u>307 599 345,34</u>
---------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET
SIJOITUKSET YHTEENSÄ

		307 639 308,78		307 668 775,00
--	--	----------------	--	----------------

VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS

LYHYTAIKAISET SAAMISET

Myyntisaamiset	5 580,00		36 670,00	
Siirtosaamiset	49 361,23		53 417,75	
Muut lyhytaikaiset saamiset	175 873,33		242 606,78	
Ennakkomaksut	<u>1 100,78</u>	<u>231 915,34</u>	<u>1 993,12</u>	<u>334 687,65</u>

VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS
YHTEENSÄ

		231 915,34		334 687,65
--	--	------------	--	------------

VASTAAVAA YHTEENSÄ

	<u>307 871 224,12</u>		<u>308 003 462,65</u>	
--	-----------------------	--	-----------------------	--

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

VALTION PÄÄOMA

Valtion pääoma 1.1.1998	1 354 430 821,18		1 354 430 821,18	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 065 108 592,52		-895 546 608,34	
Pääoman siirrot	83 657 251,06		-74 291 595,74	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-84 540 090,75</u>	288 439 388,97	<u>-95 270 388,44</u>	289 322 228,66

VIERAS PÄÄOMA

LYHYTAIKAINEN

Saadut ennakot	5 524,57		41 736,30	
Ostovelat	15 731 617,99		15 955 247,06	
Tilivirastojen väliset tilitykset	278 644,56		238 813,15	
Edelleen tilittävät erät	220 043,03		197 362,05	
Siirtovelat	2 449 505,00		2 248 075,43	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>746 500,00</u>	<u>19 431 835,15</u>	<u>0,00</u>	<u>18 681 233,99</u>

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

		<u>19 431 835,15</u>		<u>18 681 233,99</u>
--	--	----------------------	--	----------------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	<u>307 871 224,12</u>		<u>308 003 462,65</u>	
--	-----------------------	--	-----------------------	--

5. Liitetiedot

Luettelo vuoden 2012 tilinpäätöslaskelmien liitteenä annettavista tiedoista:

Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liite 15: Velan muutokset

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Tilinpäätöksen liitteessä 12 Valtiontakaukset ja –takuut on ilmoitettu aikaisemmista vuosista poiketen myös Finavia Oyj:tä edeltäneen Ilmailulaitoksen tytäryhtiöidensä puolesta antamat takaukset 48,04 miljoonaa euroa. Vertailuluku on muutettu tilinpäätösvuotta vastaavaksi. Vuoden 2011 lopussa nämä takaukset olivat 50,84 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja vertailtavuudessa ei ole muita sellaisia olennaisia tilinpäätöksen laatimista ja vertailtavuutta edelliseen tilinpäätökseen vaikuttavia seikkoja koskevia tietoja, jotka eivät välittömästi ilmene tilinpäätöksen laadintaa koskevista säännöksistä ja valtiovarainministeriön määräyksistä tai eivät ole yleisesti tunnettuja hyvän kirjanpitolain asettamia vaatimuksia.

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2011	Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2012 määrärahojen		Tilinpäätös 2012	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2012	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2012	Käyttö vuonna 2012 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
24.01.29.	Bruttomenot	66 444,60		89 921,39	89 921,39						
Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvon- lisäveromenot (arviomää- räraha)	Bruttotulot	0,00		0,00	0,00						
	Nettomenot	66 444,60	89 921	89 921,39	89 921,39	0,00					
28.01.01.	Bruttomenot			27 000,00	27 000,00						
Valtiovarainministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot			0,00	0,00						
	Nettomenot	0,00	27 000	27 000,00	27 000,00	0,00	0,00	27 000,00	27 000,00		0,00
	Bruttomenot	24 281 544,11	21 468 000	15 240 589,76	21 492 657,96					20 156 904,21	
31.01.01 Liikenne- ja viestintämi- nisteriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	454 544,11	300 000	324 657,96	324 657,96					335 380,91	
	Nettomenot	23 827 000,00	21 168 000	14 915 931,80	6 252 068,20	21 168 000,00	0,00	4 905 591,50	26 073 591,50	19 821 523,30	6 252 068,20
31.01.29	Bruttomenot	1 461 181,37	1 291 898	1 291 898,08	1 291 898,08						
Liikenne- ja viestintämi- nisteriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	Bruttotulot	31 285,18	31 655	31 655,22	31 655,22						
	Nettomenot	1 429 896,79	1 260 243	1 260 242,86	1 260 242,86	0,00					
31.50.01	Bruttomenot	190 707,65		63 017,15	109 000,00					126 471,65	
Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	707,65		0,00	0,00					0,00	
	Nettomenot	190 000,00	109 000	63 017,15	45 982,85	109 000,00	0,00	63 454,50	172 454,50	126 471,65	45 982,85

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 3.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala		20 539,82
2010		20 539,82
24.20.66 Lähialueyhteistyö S3V	20 539,82	
Pääloukat yhteensä		20 539,82
Vuosi 2010		20 539,82

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2012	2011
Henkilöstökulut	9 974 912,62	9 532 731,93
Palkat ja palkkiot	9 828 587,88	9 448 311,50
Tulosperusteiset erät	-	-
Lomapalkkavelan muutos	146 324,74	84 420,43
Henkilösivukulut	2 092 194,06	2 018 541,82
Eläkekulut	1 825 597,86	1 771 229,60
Muut henkilösivukulut	266 596,20	247 312,22
Yhteensä	12 067 106,68	11 551 273,75
Johdon palkat ja palkkiot, josta	472 903,84	464 976,79
- tulosperusteiset erät	-	-
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	5 280,00	4 940,00
Johto	960,00	960,00
Muu henkilöstö	4 320,00	3 980,00

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5	20	0
122 Rakennukset	Tasapoisto	20	5	0
1250 Autot ja muut maankuljetusvälineet	Tasapoisto	5	20	0
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	3	33,33	0
1256 Toimistokoneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	3	33,33	0
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
1269 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	5	20	0
1279 Muut kalusteet	Tasapoisto	5	20	0

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineelliset hyödykkeet 125-126 Koneet ja laitteet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2012	124 780,06	124 780,06
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2012	124 780,06	124 780,06
Kertyneet poistot 1.1.2012	55 350,40	55 350,40
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	29 466,22	29 466,22
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2012	84 816,62	84 816,62
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	39 963,44	39 963,44
	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset 130 Käyttöomaisuusarvopaperit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2012	307 599 345,34	307 599 345,34
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2012	307 599 345,34	307 599 345,34
Kertyneet poistot 1.1.2012	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2012	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	307 599 345,34	307 599 345,34

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2012	2011	Muutos 2012-2011
Korot euromääräisistä saamisista	6,77	597,22	-590,45
Osingot	0,00	234 565,69	-234 565,69
Muut rahoitustuotot	187 105,00	10 454 000,00	-10 266 895,00
Rahoitustuotot yhteensä	187 111,77	10 689 162,91	-10 502 051,14
Rahoituskulut	2012	2011	Muutos 2012-2011
Korot euromääräisistä veloista	335,54	76,10	259,44
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	617 480,39	-617 480,39
Muut rahoituskulut	64,48	164,67	-100,19
Rahoituskulut yhteensä	400,02	617 721,16	-617 321,14
Netto	186 711,75	10 071 441,75	-9 884 730,00

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 9.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappale määrä	Markkina-arvo	31.12.2012			31.12.2011	
			Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			307 599 345,34			0,00	307 599 345,34
Finavia Oyj	7 400 000		287 689 063,49	100,0	-	0,00	287 689 063,49
Finnpilot Pilotage Oy	80 000		12 033 795,70	100,0	-	0,00	12 033 795,70
Yleisradio Oy Ab	4 683 146		7 876 486,15	100,0	-	0,00	7 876 486,15
Osakkeet ja osuudet yhteensä			307 599 345,34			0,00	307 599 345,34

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 11.

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Myönnetyt takaukset ja takuut

Sektori	31.12.2012	31.12.2011	Muutos 2012-2011
Yritykset ja asuntoyhteistöt			
Laki Ilmailulaitoksen toiminnan muuttamisesta osakeyhtiöksi (877/2009), 5 § 2 mom./Finavia Oyj	220 047 476,99	235 258 042,50	-15 210 565,51
Takaukset ja takuut yhteensä	220 047 476,99	235 258 042,50	-15 210 565,51

Myönnetyt takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo	Jakauma	Tilinpäätöspäivän kurssi
	€	%	€
Euro	220 047 476,99	100,0	
Yhteensä	220 047 476,99	100,0	

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarviomenot 2012	Määrärahatarve 2013	Määrärahatarve 2014	Määrärahatarve 2015	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	2 497 068,00	2 575 974,24	2 576 206,50	2 214 078,90	10 953 893,35	18 320 153,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarviomenot 2012	Määrärahatarve 2013	Määrärahatarve 2014	Määrärahatarve 2015	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008 lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä (uudelleen laadittu toisinto)	1 399 999,92	1 399 992,00	0,00	0,00	0,00	1 399 992,00
Yhteensä	3 897 067,92	3 975 966,24	2 576 206,50	2 214 078,90	10 953 893,35	19 720 145,00

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 13.

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 14.

Liite 15: Velan muutokset

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 15.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Menomomenttien käyttö vakiosisällöstä poikkeavaan käyttötarkoitukseen

Momentti	Lkp-ryhmä	4.10.24.20.66. Euroa	4.11.24.20.66. Euroa	Yhteensä Euroa
24.20.66. Lähialueyhteistyö				
Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää lähialueyhteistyöhön liittyvien valtion kulusmenojen maksamiseen.	43 Palvelujen ostot	427 846,55	440 473,35	868 319,90
	45 Muut kulut	8 576,58		8 576,58
	Yhteensä	436 423,13	440 473,35	876 896,48

Momentti	Lkp-ryhmä	4.11.31.01.01. Euroa	31.01.01. Euroa	Yhteensä Euroa
31.01.01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenomomentti				
Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää vastikkeettomien menojen maksamiseen kansainvälisille yhteisöille.	82 Siirtotalouden kulut	54 297,77	27 295,23	81 593,00
	Yhteensä	54 297,77	27 295,23	81 593,00

Momentti	Lkp-ryhmä	4.10.31.30.63. Euroa	4.11.31.30.63. Euroa	Yhteensä Euroa
31.30.63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen				
Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää joukkoliikenteen kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimushankkeiden rahoittamiseen.	41 Henkilöstökulut	2 538,20		2 538,20
	43 Palvelujen ostot	71 260,74	23 415,00	94 675,74
	45 Muut kulut	716,89		716,89
	93 Suoritetut arvonnalisäverot	7 419,97	4 948,45	12 368,42
	Yhteensä	81 935,80	28 363,45	110 299,25

6. Allekirjoitukset

Hyväksymme liikenne- ja viestintäministeriön tilinpäätöksen vuodelta 2012.

Helsingissä 15. maaliskuuta 2013.

Merja Kyllönen
liikenneministeri

Krista Kiuru
asunto- ja viestintäministeri

Harri Pursiainen
kansliapäällikkö

Valtiotalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 16. 5. 2013

Tuula Herrala